

Călătoria

comedie în trei acte
și un prolog

Personajele

MANOLIU, inginer constructor
CLEO, soția lui
ASMARANDEI, muncitor
PANAIT, muncitor
BUDURA, director de întreprindere de construcții
IUGA, funcționar
MANEA, coleg cu Iuga
POMPARĂU, tovarăș cu Iuga și Manea
MARIA, tehnician
MARGARETA, secretara directorului

Ațiunea se petrece într-un orașel de provincie numit Doruna.

Prolog

Schițat, pe-o față de cortină :

Peronul gol al unei gări mărunte. Plouă. Amiază. Vuiet de tren ce vine, vuiet de tren ce pleacă. Purtind între ei un colet pe-o prăjină și valize, intră Panait și Asmarandei. Din dreapta. Pun povara jos.

PANAIT (*privind în jur*): Doruna... Opt sute de metri înălțime. Munți și păduri de brazi. De trei ori pe zi plouă și o dată la amiazi.

ASMARANDEI (*privind în jur*): Ascultă, Panaite, n-or fi și lupi pe aici?

PANAIT: Șeful n-a zis nimic de fiare... (*Imită.*) Vom construi o casă cum am mai construit, și valea!

ASMARANDEI: Aș mai cam sta pe cupator, lingă nevastă... Nici lui dom' Manoliu nu i-ar strica...

PANAIT: Să nu-l caute moartea prin București, și el: în deplasare!

ASMARANDEI: S-a cam uscat dom' Manoliu al nostru...

PANAIT: N-a fost prea gras el nicio dată...

ASMARANDEI : Nici nu prea mai vorbeste... Mai mult hîrîie...
PANAIT : Şi unde se întimpla vreodată să-şi ia cu el soaţa... ! *(Imită.)* Băieţi, urgent, şi-acasă. Ne-aşteaptă ai noştri.
ASMARANDEI : Ba se şi mişcă greu... El, care alerga pe schele...
PANAIT : Vine din urmă doamna cu coasa... Asta-i...

(Întră, cu bagaje, Cleo şi Manoliu.)

MANOLIU *(se aşază pe valiză, obosit)* : Sint mort... Care aveţi nişte apă ?
PANAIT *(oferindu-i o sticlă)* : Am eu, dom' inginer. Apă de-acasă... Lichid de Bucureşti.

(Manoliu bea, asistat de ceilalţi.)

MANOLIU : Mersi. Vedeţi unde-i maşina care trebuie să ne aştepte...

(Asmarandei şi Panait ies prin părţi.)

CLEO *(privind în jur)* : Cam sumbru... Plouă mult ?

MANOLIU *(fără s-o privească)* : Plouă.

CLEO : În sfîrşit... Măcar să dorm o lună... Am dreptul, după douăzeci şi cinci de ani, la o lună de somn... Îngrozitor lucru e-o nuntă ! Un lung şir de oboseli... Acum Fabiola noastră e madam Bădilă. Soţia scriitorului Avram Bădilă, pe care l-a... găsit vara trecută, cînd tu erai pe şantier, eu — la consfătuirea interjudeţeană... Pac, mamă, mă mărit ! S-a măritat... Ea va mai face nazuri o vreme, apoi vor veni cei mici, şi gata cu locu-nţii în casă ; el se va apuca să-şi scrie opera, iar într-o bună dimineată... bună e-un fel de-a zice, se va trezi bătrîn şi cu descoperirea că a scris... manopera... *(Către Manoliu.)* Eşti sigur că plătesc hotelul ?

MANOLIU : Cel puţin așa a spus directorul Budura.

CLEO : Şi mîncarea ?

MANOLIU : A zis : casă şi masă.

(Revin Panait şi Asmarandei.)

PANAIT : Nimic.

ASMARANDEI : Dacă era vorba să fie Aro, Dacie 1300, Lada, Mercedes, Chevrolet, Rolls Royce, nici urmă.

PANAIT : Staţia goală şi-o tăbliţă ştersă de ploaie, dar descifrabilă : „De aici nu se pleacă în nici o direcţie”.

MANOLIU : V-aţi uitat bine ?

ASMARANDEI : Cit se vede prin ploaie.

MANOLIU : Mai daţi o raită. *(Cei doi ies.)*

CLEO : Cit e pînă-n oraş ?

MANOLIU : Vreo şapte kilometri.

CLEO *(îngrijorată)* : Au promis o maşină ?
MANOLIU *(obosit)* : Au promis.
CLEO : Atunci, să aşteptăm...
MANOLIU : Să aşteptăm...

(Pauză.)

CLEO : Astă-noapte am visat-o pe mama. Stătea cu spatele la mine, dar ea era. În fosta noastră casă, pe terasă. O aud : Cleo, am să-ţi dau nişte bani dacă pleci la Doruna. Să cumperi lină albă Pe acolo-s oi. Uite, cinci mii... Tot fără să se întoarcă, îmi întindea mîna c-un toanc de sute : cumva peste umăr. Dau să-i apuc ; tu strigi : Nu-i atinge... ! Sint partea mea de moştenire de la mama, am zis. Tot nu mi-a dat nimic. M-a lăsat să mă crească bunica şi s-a remăritat. Dreptul meu... Tu, de colo : E-o păcăleală. De ce nu se-ntoarce cu faţa ? Eu ştiam de ce nu se întoarce... Tocmai de asta îmi şi era frică, să nu se întoarcă. Ştii de ce ?

MANOLIU *(plîctisit, obosit)* : Nu ştiu.

CLEO : Pentru că n-avea faţă... I-o mincase moartea... Ciudat... Ştiam că era moartă şi, totuşi, voiam banii... Ştii ce am făcut ?

MANOLIU : Nu.

CLEO : Ți-am întors spatele... N-aveai decît să te opui ! Erau banii mei... *(Scurt.)* I-am luat...

MANOLIU *(absent)* : Bine.

CLEO : Nu-i bine... Cînd visezi bani înseamnă că te aşteaptă o supărare... *(Concentrată.)* Ce poate fi ? *(Brusc, către Manoliu.)* Tu cum te simţi ?

MANOLIU *(şters)* : Bine.

CLEO : Să nu dea foc la casă ! Fabiola e în stare... Parcă văd că tot timpul cît lipsim o s-o ţină-n fum şi-n tutun... O să treacă prin casă toţi bărboşii şi pletoşii... O să frece parchetul pînă la cuie... O să...

(Întră Asmarandei cu Panait.)

PANAIT : Nimic.

ASMARANDEI : Nimic.

PANAIT : Atît doar : sub tăbliţă pare să aştepte ceva ce-duce a vehicul lung, lat şi pe roate. O fi autobuzul de Doruna ?

ASMARANDEI : Nu-i sigur că e ce-ar putea să fie. Dar, mai ştii ?

MANOLIU *(se ridică anevoie)* : S-o luăm într-acolo.

ASMARANDEI *(către Cleo)* : Doamnă Cleo, vă duc eu valiza.

CLEO : Lasă, Asmarandei. Aveţi destul bagaj.

PANAIT *(pornînd)* : Omul muncii merge mereu-nainte ! *(Ies toţi. Cortina.)*

ACTUL I

Scena 1

Biroul lui Budura : sugestie doar, obiectele mai degrabă marcate. În picioare, Budura, Maria, Manea, Iuga, Pomparău.

BUDURA : Plouă.

MANEA : Plouă.

IUGA : Plouă.

POMPARAU : Plouă.

MARIA : Plouă, dar mai puțin ca ieri.

(*Tăcere.*)

BUDURA : Plouă zdravăn.

IUGA : Zdravăn.

MANEA : Zdravăn.

POMPARAU : Zdravăn.

MARIA : Nu prea.

(*Tăcere.*)

BUDURA (*brusc*) : Iuga, ce-i nou la tine ?

IUGA : Nimic.

BUDURA : Pomparău ?

POMPARAU : Nimic.

BUDURA : Manea ?

MANEA : Nimic.

BUDURA : Maria ?

MARIA : Patru gemeni.

(*Tăcere.*)

BUDURA (*surprins*) : Ce ?

MARIA (*repede*) : O femeie a născut patru gemeni. Astă-noapte. Mama și copilii, perfect sănătoși.

BUDURA (*bucuros*) : Foarte bine !

IUGA : Foarte bine !

MANEA : Foarte bine !

POMPARAU : Foarte bine !

(*Tăcere.*)

BUDURA (*către toți*) : Dar aceste rezultate pozitive trebuie duse mai departe... (*Către Iuga.*) La tine, Iuga, la administrativ, sînt o mulțime de reclamații privind transportul muncitorilor, starea curățeniei... (*Iuga vrea să protesteze.*) Nu protesta. (*Către Manea.*) La tine, Manea, la blocul B 4, stați prost cu calitatea; pereții care intră-n condens, uși care nu se închid, instalații care... (*Manea vrea să protesteze.*) Nu protesta. (*Către Pomparău.*) La tine

au crescut rebuturile. (*Pomparău vrea să protesteze.*) Nu protesta. (*Către Maria.*) La tine, la social, Maria...

MARIA (*il întrerupe*) : Nu protestez.

BUDURA : Așa ! Să nu ne ascundem după scuze și motive. Pentru că, pînă la urmă, adevărul iese deasupra ca uleiul. Nu-l vedem noi, ne vede el. Am fost puși aici să privim realitatea în față. S-o corectăm muncind. Să muncim, corectînd. Vrem progres în Doruna ? La muncă ! Mai sînt probleme ?

IUGA : Nu.

MANEA : Nu.

POMPARAU : Nu.

MARIA : Da.

BUDURA : Ascult.

MARIA : Gemenii...

BUDURA : Ce-i cu gemenii ?

MARIA : Sînt din flori.

BUDURA : Ei și ?

MARIA : Mama...

BUDURA : Ce-i cu mama ?

MARIA : Și mama-i din flori...

BUDURA (*ușoară iritare*) : Ei și ?

MARIA : Nimic. V-am spus. Să vedeți cum se întimplă.

BUDURA : Dacă-i o aluzie la cei ce n-au copii, adică la mine, am înțeles. Sînt invidios. E tot ce pot să fac. Mulțumită ?

MARIA : M-ați înțeles greșit...

BUDURA (*umor*) : Te-am înțeles corect. Mie, Budura, Domnul nu vrea să-mi trimită barza ; nici măcar un pui. Iar ăluia, al cărui nume nu se știe, îi dirijează întreg stolul. (*Către cer.*) Mersi, Doamne. Îți cam bați joc... (*Schimbă.*) Dacă nu mai sînt probleme... (*Intră Margareta.*) Ce-i, Margareta ?

MARGARETA : Inginerul Manoliu. Întrebă dacă-l primiți azi sau o lăsăm pe miine.

BUDURA : Așteaptă ?

MARGARETA : De-un ceas.

BUDURA (*supărat*) : Și eu acum aflu... !

Să intre. (*Margareta iese.*) Fenomenal !

(*Intră Manoliu. După el, Panait și Asmarandei duc macheta în lemn a unei clădiri.*)

MANOLIU : Bună ziua.

ASMARANDEI și PANAIT : Bună ziua.

BUDURA : Bună... ! (*Îi strînge mîna.*)

V-am cam ținut la ușă...

MANOLIU : Nici o problemă.

BUDURA : Ba da. Timpul dumitale e măsurat. Și-al meu. Și-al lor... Ți-i

prezint pe colaboratorii mei: Iuga, Manea, Pomparău.. Ea e Maria... (*Iși dau mina cu toții.*)

MANOLIU (*arată spre Panait și Asmarandei*): Ajuțoarele mele. Panait... Asmarandei. (*Cei doi string mina celorlalți.*)

ASMARANDEI: Asmarandei, om al muncii.

PANAIT (*recomandându-se*): Panait, du-lău de șantier.

(*Stare agreabilă.*)

BUDURA: Ei, să vedem minunea...

(*Asmarandei și Panait pun macheta pe o măsuță.*)

MANOLIU (*incepe să explice*): O casă de cultură-tip... Sală de spectacole, foai-ier, camere pentru diferite activități, birouri...

BUDURA (*brusc*): Asta ce-i?

MANOLIU: O săliță mai intimă.

BUDURA: Scoate-o. Era și la Mrești?

MANOLIU: Nu... M-am gândit că nu face rău încă o sală pentru spectacole de mică anvergură...

BUDURA (*preiu acțiunea*): Ce-ati dus acolo?

MANOLIU: O coloană.

BUDURA: În mijloc? Cade acoperișul?

MANOLIU: Face frumos o coloană, da înălțime...

BUDURA: La Berești nu erau coloane. O tai. Ce fel de scenă e asta?

MANOLIU: Rotundă. Publicul are impresia că participă direct la acțiune — protagonist...

BUDURA: Fii serios...! Scena acolo, sus Publicul, jos... Să nu amestecăm. Chestie de respect... Ai găurit toți pereții...!

MANOLIU: Uși. Mai multe intrări și ieșiri... Pe jos, pe sus, pe laterală... Crează impresia de mișcare...

BUDURA (*rizind*): Dumneata te temi de incendii... Avem o echipă de pompieri voluntari fruntașă pe județ. (*Hotărâre.*) Trei uși. Una în centru, două în părți... (*Se uită la machetă cu mare atenție.*) Nu văd cușca suflerului.

MANOLIU: Nu-i nici la Meriș, nici la Bereș...

BUDURA (*arată*): Mie îmi pui o cușcă aici. Să se vadă. Artiștii să știe că poartă conta că, în caz de nevoie, are cine să șoptească rolul... În concluzie...

MANOLIU: Lăsați măcar coloana...

BUDURA: Dom' Manoliu, nu-i vreme de pierdut. Plouă.

MANOLIU: Cum să bag cușcă? Nu se obișnuiește...

BUDURA: Acum sîntem în iulie... Ne prinde iarna. (*Glumă.*) Probabil nu știi că aici nouă luni viscolește, trei plouă și-n rest e vreme bună...

MANOLIU (*ultimă încercare*): Sălița... Ușile... Lăsați și dumneavoastră...

BUDURA: Eu vreau o casă ca la Berești. Așa mi-o faci... (*Incurajator.*) Ai de schimbat citeva fleacuri... Ne vedem mîine dimineată. (*Către Iuga.*) Te ocupi să nu-i lipsească nimic. Unde l-ai cazat?

IUGA: La căminul de necăsătoriți. Camera separată.

BUDURA: Bine. Mîncarea?

IUGA: Tot la cămin. Am dat instrucțiuni. La separeu, domnul cu doamna; oamenii, cu ceilalți oameni.

BUDURA: În regulă. (*Către Manoliu.*) Aveți vreo doleanță? O rezolvăm pe loc. Sînteți invitatul meu.

MANOLIU: Scena rotundă...

BUDURA (*amabil*): Atunci, pe mîine... La opt și jumătate e bine? Sau la nouă, ca să vă mai odihniți? Ați făcut drum lung. Pînă iese din oase...

MANOLIU: Măcar fără cușcă, domnule Budura...

BUDURA: Deci, la nouă. Perfect. Pînă atunci, noi facem schimbul întii!

MANOLIU (*rugător*): Sălița...

BUDURA (*îi stringe mîna*): Mă bucur că vom lucra împreună...! Că institutul v-a trimis pe dumneavoastră — cel mai rapid și eficient. Alei, șeful suprem e timpul. Cine-l cîștigă a cîștigat. (*Se uită la ceasul de la mîna.*) Vai, e atît de tîrziu! Așteaptă un car de treburi... Succes! (*Manoliu, Asmarandei, Panait — ultimii doi cu macheta pe prăjină — ies. Budura, către cei de față.*) Să fie într-un ceas bun!

IUGA: Va fi!

POMPARĂU: Va fi!

MANEA: Va fi!

MARIA: Va fi?

BUDURA (*îi aruncă o privire pe sub sprîncene*): La muncă!

Scena 2

Cameră de cămin. Două paturi de fier, pături, perne, noptiere. Tîrziu spre seară. Manoliu, în halat și papuci, se învîrte prin odaie, îngrijorat. Își consultă din cînd în cînd ceasul. În mijloc, pe o masă, macheta. Manoliu parcă ar vrea uneori să se concentreze asupra ei, dar mereu e cu gîndul la ceas. După un timp, ploaie, cu niște pachete în brațe, intră Cleo.

MANOLIU (*enervat*): Pentru Dumnezeu, unde-ai intirziat?! Îmi crapă capul de îngrijorare!

CLEO (*dezbrăcîndu-se*): Am fost la cimitir.

MANOLIU: Unde?!?

CLEO: La cimitir, să verific teoria lui Bădilă. E-adevărată.

MANOLIU: Cleo, de aceea prefer să te las acasă, deși au fost și cazuri cînd puteam fi împreună în deplasări... Uite, așa mi-e capul de grijă!

CLEO: Într-adevăr, Doruna e-un fel de „longevivend-land”. O mulțime de oameni care au atins aproape sută... Am dat de-o babă care a trăit o sută doi: Rozalla Mustea, Mormînt la stradă, poți citi din mers. Cea mai bună reclamă!

MANOLIU (*irritat*): Ești complet sărită! Noaptea în cimitir...! Se întimplă fel de fel de lucruri. Unui coleg i-au furat căciula. Domnule, îl întreabă, e astrahan? Astrahan, zice colegul. Pot s-o văd? Privește. Aveți dreptate: e astrahan. Vă mulțumesc și, valea! printre blocuri.

CLEO: Deci, nu în cimitir... Mortii nu fac nimănu nimic, dragă. Dimpotrivă. Poți învăța cîte ceva dintr-un cimitir. E ca o carte: cine a trăit, cum a trăit... Foarte instructiv... De ce să-ți fie frică...?

MANOLIU: De tot... Să n-asteptî pînă-ți dă cu parul în cap... Curajoșii se aleg cu capul spart. Marii înotători se înecă...! Nu măi pleci nicăieri fără mine!

CLEO (*veselă*): Madagascar!

MANOLIU: Nu-mi arde.

CLEO: Alfa Romeo! Nabucodonosor! Amerigo Vespucci... Lumea se învîrte și ajunge din nou de unde a plecat... Sintem studenți, luna de miere în cabană, pardon: baracă. Gratis! Pe Argeș. Hai: răspunde! Bahia de Cochinos! Araucaria! Nachtigal! Eu strig un cuvînt, tu răspunzi cu altul, cît măi trăsniț. Hal, te rog.

MANOLIU: Nu te prosti!

CLEO: Ba vreau să mă prostesc.

MANOLIU (*arată spre pachete*): Ce-ai acolo?

CLEO: Lina din vis.

MANOLIU: Ce?!

CLEO: N-am visat lînă? Mama mi-a spus să cumpăr lînă din Doruna... (*Examinînd pachetele*.) Albă nu am găsit, numai gri.

MANOLIU (*supărat*): Ai făcut cheltuieli... Cleo, știi cum stăm cu banii...

CLEO: Sint banii mei... Nu mi-a dat mama bani să cumpăr lînă în Doruna? (*Evident glumește*.) Un teanc de sute!

MANOLIU: Iar te prostesti!

CLEO: Dar la iarnă, cine o să se bașe în pat avînd pe cap o căciuliță caldă?

Cine n-o să mai spună: „Cleo, i-atîț de frig noaptea de-mi ingheață creierul... De-un timp nu mai gîndesc... nu mai am vise...” Cine o să aibă din nou vise? Tu.

MANOLIU: Sigur că a costat o mulțime...

CLEO: Nu merita? Dacă ai să dormi bine, n-o să-ți mai fie frică. Dacă n-o să-ți mai fie frică, poate o să ieșim și noi la un teatru. Dacă o să mai ieșim noi la un teatru, poate o să mă duci la operă, că la film n-am fost de zece ani... (*Deodată, strigă*.) Ura! Mi-am măritat fata! Trăiască! Ura!

MANOLIU: Ești nebună?!

CLEO: Nu-i bine ce strig? (*Strigă din nou*.) Trăiască libertatea! (*Către Manoliu*.) Nu sintem oameni liberi? Păi, să ne bucurăm! (*Strigă*.) Trăiască...! (*Manoliu îi pune mîna la gură*.)

MANOLIU: Taci! Ne aud... (*Se aud, într-adevăr, zgomote. De fapt, bate cineva la ușă. Manoliu, depărtîndu-se de Cleo*.) Intră!

(*Intră Asmarandei cu Panait. Se opresc în prag*.)

ASMARANDEI și PANAIT: Bună seara

MANOLIU: Bună. Ce-i, băieți?

PANAIT (*după o șovăltre*): Nu putem dormi...

ASMARANDEI (*după o șovăltre*): Nu se lipește pleoapă de pleoapă.

CLEO: Dați o raită pe afară. E-un aer de să-l ungi pe piine. Respiri de trei ori și cazii lat.

MANOLIU (*atent la cei doi*): Iar v-a pus lingă magazia de cărbuni?

CLEO: Nu vă uitai unde vă repartizează! Fiți veseli! (*Mirare*.) Auzi, oameni să nu doarmă de-ambîșie că n-au primit apartament de lux!

MANOLIU (*cu oarecare asprime*): Cleo, oamenii ăștia trebuie să fie buni de treabă... Dacă nu pot dormi azi, miine dorm pe ei.

PANAIT: Camera-i bună... Chiar cu vedere spre...

CLEO (*isteată*): Spre restaurant! (*Către Manoliu*.) E-un birt în partea aceea... Am văzut.

MANOLIU (*către cei doi*): Haide, că s-a făcut miezul nopții... Despre ce-i vorba? (*Om pățit*.) A ce miroase?

CLEO (*pusă pe glume*): A brad.

ASMARANDEI (*în numele amîndurora*): Domnule inginer, nouă nu ne place...

MANOLIU: Ce nu vă place?

PANAIT: Să modificați scena...

MANOLIU: De ce nu vă place?

PANAIT și ASMARANDEI: Așa.

ASMARANDEI : Nu ne place să schimbăm uși...
MANOLIU : De ce nu vă place ?
PANAIT și ASMARANDEI : Așa.
ASMARANDEI : Nu ne place să scoatem coloana.
MANOLIU : De ce, măi băieți ?
PANAIT și ASMARANDEI : Așa.
ASMARANDEI (apăsât) : Nu băgați cușca... !
MANOLIU : De ce, fraților ?
PANAIT și ASMARANDEI : Așa.

(Pauză.)

MANOLIU : De asta nu puteți dormi ?
PANAIT și ASMARANDEI : Da.

(Pauză.)

MANOLIU : Hai, măi băieți, că va fi bine... Sînt niște mărunțișuri... Nu înțurziem. Vă luați banii, mi-i iau și eu, plecăm acasă. Credeți-l pe Manoliu. V-am incurcat vreodată ?

PANAIT și ASMARANDEI : Nu.

MANOLIU : Atunci, de ce insomnii ? Trageteți pe dreapta... E-o ploaie să nu te mai trezești un secol... Credeți că eu am alte interese decît voi ? În plus, sînt și sciatica, craterele lunare, ciocurile de papagal... Dacă mai stau aici, mă fac statule... Mergeteți la culcare.

PANAIT : Dom'inginer, noi sîntem cu dumneavoastră de atîția ani...

ASMARANDEI : Puteți conta.

PANAIT : Niciodată, nimeni nu ne-a cerut modificări.

MANOLIU (întrebare aparent fără importanță, dar nodală) : Și-ați vrea să mă lăsați acum, la spartul tîrgului, pentru că dau mai la dreapta un perete, scot o scenă, tai o coloană, pun cușca-n prag ?

ASMARANDEI : De ce le cer ?

PANAIT : De ce ?

MANOLIU (obosit) : Așa-i pe lume. Unuia-i place moșul, altuia-baba, celui-lalt — nici moșul, nici baba : vrea o fată de optsprezece ani... Vedeți ceva suspect ? (Pauză.) Suspect ar fi să nu ne ceară modificări...

PANAIT : Sînteți sigur că-i bine ?

ASMARANDEI : Nu-și băgă dracul coada ?

MANOLIU (seninătate obosită) : Nu... Mergem normal... Dormiți... Să se audă somnul vostru pînă la cer. (Atuzie la ce-a zis Cleo.) Profitați de Doruna. Mîncăți aer cu piine... Visați... Noapte bună...

PANAIT și ASMARANDEI : Noapte bună. (Ies.)

MANOLIU (reflexiv) : Alții care s-au scrîntit... (Către Cleo.) Tu umbli prin cimitire, ei îmi pun întrebări... esențiale. De ce ? (Repetă.) De ce ? De ce ?

De ce ? M-am plictisit... Probabil, ade-vărata bătrînețe începe cu plictiseala... Oamenii nu mor de ani prea mulți... Ci flindcă se plictisesc... Plăcerea de a-ți plăcea pleacă din tine ca dintr-un sac găurit... Viața e-o echilibriscă pe frînghia plăcerii. Cum cazii sub ea, s-a zis... Ca la circ. Numai că aici nu-i plusă, nu-i saltea de cauciuc, nu-s dune de nisip... Cazi lent, dar fără întoarcere ori salvare... Hai să ne culcăm... (Începe să se dezbrace.)

CLEO (tricotînd) : Să știi că nu e speculație că un bărbat și-o femeie care trăiesc mulți ani împreună încep să semene... Ai auzit și tu, nu ? (Manoliu nu răspunde.) Nu seamănă numai la trăsături, femeia începe să aducă cu bărbatul și bărbatul începe să aducă cu femeia, din motive de transfuzie... genetică... Seamănă la suflet. (Concluzie.) Noi doi semănăm.

MANOLIU (se uită lung la ea) : Crezi ?
CLEO : Sînt sigură.

MANOLIU (neconvîns) : Nu te contrazic... Vreau să mă culc... mai devreme... În fond, ai și tu dreptate : să folosim șederea asta în Doruna, să ne odihnim puțin... La București, mereu, cînd mă uit la ceas, douășpe noaptea... Nu știu cu ce se uple timpul de pe la opt seara încolo, de mă apucă miezul nopții... Ba știu : televizor, plimb cîlnii, că Fabiola, nu, tu, nu, Bădilă... cu opera... Mă întorc, fi spăl pe labe — opt labe —, mai deschid radioul, două pagini din „Memoriile lui Eisenhower”, gata juma de noapte...

CLEO : Semănăm, semănăm... Uite, tu vorbeai de plictiseală și eu exact la asta mă gîndeam... Adică la morții din cimitir, de azi... (Mîrta.) Aia, dacă au fost în stare să trăiască atîta, înseamnă că nu se plictiseau...

MANOLIU (pregătindu-se de culcare) : Nu știau cîte știm noi... De-aici și curiozitatea de-a tot trăi... Gîndește-te la un om de azi... Știe exact cum va fi mîine... Și poimîine... Și răs-poimîine... Vezi încotro merge știința, vezi ce direcție a luat tehnica, vezi pe ce drum o ia cultura... Tot ce era mister acum un veac e limpede ca lacrima astăzi... Și se poate vedea hăt pînă peste anul 2000... Chiar mai departe...

CLEO : Dacă n-o fi război atomic,

MANOLIU : Se știe și asta : nu va fi. Pentru că nu se poate... O să vezi că lumea va fi condamnată să nu se mai bată... Condamnată la haleală și somn. Și încă o plăcere. Punct.

(Se culcă în unul dintre cele două paturi. Cleo se culcă și ea, singură în patul ei.)

CLEO (după un timp): Dormi?
MANOLIU: Dorm. Ce vrei?
CLEO: Nu trebuia să mă iau pe urmele
lui Bădiță... Ce-am căutat la cimitir...?
MANOLIU: Gindește-te la ceva frumos
și-ai să dormi. Noapte bună.
CLEO (după un timp): Ai adormit?
MANOLIU: Da. Spune.
CLEO: Poate că morții aceia au trăit mai
fericiți ca noi.
MANOLIU (simte ideea): Că nu se plic-
tiseau...
CLEO: Totuși, e-ngrozitor să știi dina-
inte...
MANOLIU: Vezi vreo soluție? Doar să
uităm, să ne îmbătăm, să ne drogăm...
să ne astupăm urechile și să ne scoa-
tem ochii... Asta-i lumea pe care am
făcut-o, în asta trăim...
CLEO: Oare ce fel de vise avea Rozalia
Mustea? Ce-i povestea a doua zi bār-
batului, că o fi fost și ea măritată?
MANOLIU: Că l-a visat pe dracul.
CLEO: Posibil... Pe atunci mai trăia dra-
cul.

MANOLIU: Și Dumnezeu mai trăia. Hai,
dormi...

CLEO: Noapte bună.

MANOLIU: Noapte bună... Stinge lampa.
(Cleo stinge lampa de noptieră.)

(Pauză. Lumina scade. Se albăstrește.
Deodată, Manoliu se ridică în capul oase-
lor. Stă un timp pe marginea patului,
apoi pornește, pe vîrfuri, spre machetă
O contemplă îndelung, cu mîinile pe
corp. Brusc, deștrat și slab ca un diavol,
se încovoate și-i scoate acoperișul. Prînși
într-o lumină stranie, în spatele lui apar
Panait, Asmarandei, Cleo. Cum i-am vă-
zut în realitate.)

MANOLIU: Hi! Hi! Hi! Hi! Hi!

(Bagă mîna în machetă și scoate cușca.)

CLEO: Ce faci?

MANOLIU: Hi! Hi! Hi! Hi! Hiii!

PANAIT: Dom'inginer, ați scos cușca...

MANOLIU: Am scos-o, am scos-o, am
scos-o, am scos-o...

CLEO: De ce?

MANOLIU: Hi! Hi! Hi! Hi! (Bagă
mîna în machetă.) Inapoi scena...

ASMARANDEI: Așa, dom'inginer...

PANAIT: O să ne țină-n loc...

MANOLIU (același rîset penetrant, ascu-
țit): Hi! Hi! Hi! Hi! (Bagă mîna în
machetă.) Peretele! Peretele! Pere-
tele!

ASMARANDEI: Și ușile... Nu uitați de
intrări...

MANOLIU (rîset): Intrările! Intrările!
Intrările! Cît mai multe intrări!

CLEO: De ce?

MANOLIU: Hi! Hi! Hi! Hi! Coloana...
Băgăm coloana... (Iar umblă în ma-

chetă.) Hi! Hi! Hi! (Fluturî mîinile.)
Gata! Gata! Gata! (Cu o mișcare
greșită, răstoarnă macheta.)

(Pe zgomotul căderii machetei, care e
real, lumina se schimbă. Cleo se ridică
în capul oaselor, trezită, Panait și Asma-
randei dispar.)

CLEO: Ce s-a întîmplat?

MANOLIU (îngă machetă): Nimic, o
mișcare greșită.

CLEO: Hai, culcă-te odată!

MANOLIU (se bagă în pat): M-am cul-
cat. Dorm... Dorm... Dorm...

(Intunecare.)

Scena 3

Biroul lui Budura. Dimineața. Personajele, ca și-n scena 1.

BUDURA: Plouă.

MANEA: Plouă.

POMPARĂU: Plouă.

MARIA: A stat.

(Tăcere.)

BUDURA (spre mîrarea tuturor): Maria
are dreptate. A stat.

MANEA: A stat, într-adevăr.

POMPARĂU: A stat. Cum de n-am
văzut?

(Pauză.)

BUDURA (rîzînd): Cum nu vezi nici
cînd Mura e jîgnită... (Surpriză la toți.
Budura, dezinvolt.) Nici nu-și cu-
noaște muncitorii din fabrică...! Halal
șef de formație nouă și înaintată! (I
se bagă în suflet.) Măgura Mura, pe
care a vrut s-o seducă un maistru...
Îți spun și numele maistrului: Dăni-
lă, căsătorit, doi copii, nevasta lucrea-
ză la Apemin... (Tăcere. Budura, că-
tre toți.) El a vrut, n-a vrut ea... Și-
atunci, cocoșul face ce face și aproape
reuşește să o concedieze, pe motiv că-l
în plus... (Contrariat.) Frumoasă și în
plus! Fenomneal!

MANEA (năduct): Știți și că-l fru-
moasă...!

BUDURA: Eu știu tot. De pildă, știu că
Grigore Bucșa de la dumneata, lotul

2, a pus la punct o nouă metodă de armare: rezultatul — economii de fier-beton. Dar nu vreți s-o omologați. Dimpotrivă. Șeful de lot e foc și pară: îl eclipsează astrul gras plătit și, ca atare, când poate — și poate — îi bate cuie în bocanci... Ieri i-a bătut un piron de șaisprezece: l-a amendat că n-are cască de protecție. Avea. Dar și-o scosese să-și șteargă fruntea de sudoare.

IUGA: Mai zic și eu pindă... Ha, ha...
Pină la amănunte...!

BUDURA (*către Iuga*): Ceea ce nu ți-ar strica, Iuga, nici ție, când împarți bonuri pentru materiale, și vine Vasile Strîmbu, speculantul, și jură că-i trimis de-o babă — Agrařina Mariana — intransportabilă. I-ai dat. Dar baba-i moartă de șase ani! În cimitir, pe stînga, alcea 8, figura trei...

(*Tăcere Budura se uită la Maria; Maria la Budura.*)

MARIA (*viclenie benignă*): Citeva fapte pe care, desigur, le cunoașteți...

BUDURA: Timpul, Maria... Timpul, cel mai prețios capital...

MARIA (*același joc, acceptat de el*): Fără îndoială, ați aflat că astă-noapte...

BUDURA: Sigur că am aflat... Vorbești sau nu?

MARIA: Vă este, neîndoielnic, cunoscut că... (*Se oprește, fierbindu-l pe Budura.*)

BUDURA: Că?

MARIA: Că... (*Rapid.*) Gemenii...

BUDURA (*sare ca ars*): Ce-i cu gemenii? Li s-a întîmplat ceva? S-au îmbolnăvit? A murit vreunul? Vorbește odată!

MARIA: Li s-a întîmplat ceva extraordinar!

BUDURA (*exasperat*): Fac infarct!

MARIA: Au îmbătrînit cu douăsprezece ore!

IUGA: Ce?

POMPARĂU: Cum?

MANEA: Ce-a spus?

BUDURA: Norocul tău, Maria, constă în faptul că ești singura femeie între noi... Recunosc. Singura și frumoasă. Nu o ulcică cu două torți și un moț... Așa că iert și sufăr. De voi muri, răspunzi în fața Celui de Sus, care a făcut lumea într-un moment cînd era chior și surd... Noi trebuie mereu s-o îndreptăm. (*Către cei trei: Manea, Pomparău, Iuga.*) Sinteți niște unelte în mîna întîmplării. Eu v-am ales, eu v-am propus, eu vă susțin. Atenție! Faceți ca întîmplarea să nu vă joace vreo festă. Are ea — întîmplarea — prostul obicei să vadă cînd n-o vezi. Ați înțeles aluzia... (*Intră Margareta.*) Ce-i?

MARGARETA: Inginerul.

BUDURA (*se uită la ceasul de la mînă*):
Încă nu-i nouă.

IUGA (*malție*): O fi avînd insomnii...

MANEA: Omul bătrîn are zile tot mai puține — și lungi —, dar nopți scurte de coadă.

POMPARĂU: Dacă-i și cu nevasta, vă-nchipuți: îl trimite la lapte cum dă de ziuă.

(*Intră Manoliu, Asmarandei, Panait. Ultimii doi duc macheta.*)

BUDURA (*amabil*): Salutare... O noapte inspirată... Ați văzut? Văzduhul a fost doldora de ingeri... (*Arată spre măsua.*) Puneți-o acolo. (*Asmarandei și Panait pun macheta pe măsua și se retrag respectuos, fără a părăsi încăperca.*) Ați avut mînă bună?

MANOLIU: Da.

BUDURA: V-am spus că-s niște fleacuri?

MANOLIU: Mărunțișuri, într-adevăr. N-aveau nici un rost...

BUDURA: Ia să vedem... (*Cercetează macheta, cu mare atenție.*) Frumos... Foarte frumos... Cît se poate de bine... Exact ce-am vrut...

IUGA (*peste umărul lui Budura, privește și el*): Acolo ce-i?

MANOLIU (*se face că nu vede*): Unde?

IUGA: Încăperea aceea din spate... Ieri nu era.

MANOLIU (*aparent fără a acorda importanță*): O încăpere oarecare, o sălță...

POMPARĂU (*privind peste umărul lui Budura*): Mal văd o scenă: rotundă... La subsol... Ieri nu era...

MANOLIU: O scenă de subsol... N-are importanță...

MANEA (*privind peste umărul lui Budura*): Uitați colo, o coloană. În hol. (*Evident denunțînd.*) Ieri nu era...

MANOLIU: Nicl nu se vede...

BUDURA (*deodată trezit de ceilalți*):
Unde-i cușca?

MANOLIU (*se uită și el, orbit, la machetă*): Într-adevăr, a dispărut cușca... Și doar am pus-o acolo cu mîna mea... Cînd s-a volatilizat? (*Către Panait și Asmarandei.*) Era acolo cușca sau nu? (*Mirare blindă și totală.*)

PANAIT (*se apropie*): Era.

ASMARANDEI (*se apropie*): Sigur era.

MANOLIU (*obosit*): Ați pierdut-o pe drum... (*Către Budura.*) Au pierdut cușca, pe drum, între cămin și dumneavoastră... (*Mirare.*) E întîia oară cînd se întîmplă... Muncim de cincisprezece ani împreună... Nu s-a pier-

dut un ac... (*Către cei doi, blind.*) Ce să mă fac cu voi...? Ați îmbătrinit umblind de pe un șantier pe altul, confecționând machete, făcând modificări, adăugiri, cîrpind, din două babe o nevastă... Intii începi să nu vezi un măruntiș, de exemplu cușca asta... Nu și se arată... (*Către toți, blind, calm.*) Se zice că obiectele au viața lor secretă, în care intră și un procedeu perfid de a se răzbuna: se ascund... Vezi un pahar, de pildă, înaintea ta, pe masă, și deodată nu-l mai vezi... A dispărut... Pornești prin casă, să-l cauți: unde-i? Unde-i? Nu-i. Poți să te dai peste cap: nu-l vezi. De fapt, în timpul ăsta, el se uită la tine. Se face invizibil și-și bate joc de frământarea ta... (*Către cei doi.*) I-ați făcut voi ceva obiectului acelaia — cușca — de s-a ascuns și-acum își bate joc: „Nu-s”. Dar ea este... Este... Este... Ce i-ați făcut?

ASMARANDEI: Recunosc: am călcat pe ea.

PANAIT: După aceea am îndreptat-o. Cu fierul... Dar știți cum se întimplă: plesnește la indoit...

MANOLIU (*suris*): Scapă la spălat, moare la stors... Ca pisica... (*Către cei doi, pe-același ton.*) Fie, ultima oară... (*Către Budura.*) Am plecat s-o punem la loc. Miine e gata. La ce oră doriți? Șapte și jumătate? Opt? Sintem la dispoziția dumneavoastră... Vă cunoașteți timpul... Îl cunoașteți și pe al nostru. Hotărâți... (*Către cei doi.*) Luați-o.

(*Asmarandei și Panait se încarcă cu macheta, care-i tot pe prăjînd, adusă și dusă ca o uriașă căldare de apă.*)

BUDURA (*cînd Manoliu vrea să plece*): Domnule inginer... (*Arată pe degete, numărînd.*) Sala, scena, coloana, ușile cușca... Miine la opt. La revedere.

MANOLIU (*oftînd*): În regulă... Va fi perfect. Bună ziua.

BUDURA: Bună ziua. (*Manoliu, Asmarandei și Panait ies. Budura, îngîndurat.*) Unde rămăsesem...?

MARIA (*pe neașteptate*): Nu-mi place cușca!

(*Tăcere.*)

BUDURA (*privind-o enigmatic pe sub sprîncene*): Mă rog, de ce nu-ți place?

MARIA (*curaț candid*): Din principiu... Ce-î gogoloaia aia în mijlocul scenei?!

IUGA: E cit se poate de funcțională...

MANEA: Acolo fi e locul...

POMPARĂU: Nu văd ce deranjează...?

MARIA (*decisă*): E urîtă! Demodată! Și încă ceva: de ce să punem între public și scenă o cușcă? Nici politic nu-i!

(*Tăcere.*)

BUDURA (*cu privirea lui enigmatică*): Tu, Maria, ai noroc că ești femeie, tî-nără, frumoasă, nu una cu... (*Face semn cu mîinile, referîndu-se la caracterizarea anterioară.*) Și-un moț. Altfel, nici n-am mai sta de vorbă. Dar cum noi respectăm femeile, în principiu, ne facem că nu auzim...

MARIA: ... ce spun.

BUDURA: Cum?

MARIA (*candoare, în joacă*): Vă faceți că nu auziți ce spun femeile... Recunosc că aceste cuvinte mi-au ieșit din gură... (*Rămîne în așteptare.*)

BUDURA (*iertător*): N-am auzit.

IUGA: Nici eu.

MANEA: Nici eu.

POMPARĂU: Nici eu.

BUDURA (*completă schimbare de unghi*): Deci, tu, Iuga, te ocupi ca domnul Manoliu să facă modificările, înaintea de Sfînta Paraschiva... (*Tăcere.*) De ce tăceți? A, nu știți cînd e Sfînta Paraschiva... (*Către toți.*) Nici voi nu știți... Frumos... Ce fel de atei sînteți, dacă nu cunoașteți sfinții? (*Tăcere.*) Sau nu sînteți atei...? (*Tăcere.*) Bine. Îmi asum riscul de-a fi învinuit că vă țin lecții de... sfîntologie... Aflați motivul. (*Alt ton, vesel.*) De sfînta asta se coaboardă oile de la munte! Deci trebuie luată în calcul ca dată de la care începem pregătirile pentru ultimul pășunat, pe dealuri, și, apoi, trecerea pe nutret, adică fin. Sfînta asta are legătură cu producția de lapte de oaie, observați? Și cu construcțiile! În consecință, Iuga, te ții de Manoliu... (*Trecerea a fost șocantă.*) Zi și noapte. Acum, la treabă. (*Ies toți. Din prag, Budura o întoarce pe Maria.*) Maria, două vorbe.

MARIA: Vă ascult.

BUDURA: Mi te opui?

MARIA: Nici gînd.

BUDURA: Sigur nu mi te opui?

MARIA: Sigur.

BUDURA (*enigmatic*): Atunci e bine. Mergem înainte. Pe cal! (*Rămîn cîteva clipe față în față. Apoi Maria iese singură. Budura, singur în scenă, către public, hamletizînd.*) Domnule, se opune sau nu? (*Enigmatic.*) Dacă s-ar opune...

(*Întunecare.*)

Scena 4

Camera de la cămin. Seara. Plouă afară. Manoliu străbate cu pași mari odaia. Din nou îngrijorat. Pe masă, macheta cu acoperișul scos. Pune la loc acoperișul, semn că a terminat lucrul. Se mai uită la machetă, apoi la ceas. Începe să se îmbrace în mare grabă. Cînd e gata să-și pună trenciul, sosește, tot plouată pe mantaua strălucitoare, Cleo.

MANOLIU (*furios*): Cleo! Mă omori! mi se blochează creierul! De ce nu te-am lăsat eu acasă, să-ți veghezi fiica în luna de miere? Ce idiot, să te car după mine, ca să am la ce mă gîndi! Iar ai fost la cimitir?

CLEO (*veselă*): O, dragul meu Manolo, forma ta de-a iubi mă-nlănțuie... lasă-mă să zbor...

MANOLIU: Tu chiar vrei să te strîngă cineva de gît?

CLEO (*amuzată*): Ca să-mi ia ce? Pele-rina? Cam prea multe găuri... Poșeta? Goală. Ceasul? N-am.

MANOLIU: Asta trebuie s-o știe și hoții! Să mergi strîgînd: Domnilor hoți, nu merită efortul... (*Brusc.*) Pot să-ți ia inelul.

CLEO (*se uită la inel, pe care-l scoate din deget*): Adevărat. Mîine îl las acasă.

MANOLIU: Rămîi și tu acasă.

CLEO (*citînd pe inel*): Știi ce scrie aici?

MANOLIU: Numele meu, 6 decembrie, 1955...

CLEO (*stilul ei*): Scrie: A fost odată ca niciodată, un tînr și frumos Manolo: Manolo Manoliu... Manolo... Cel mai, cel mai, cel mai, cel mai... Dintr-o întregă facultate... Cel mai, cel mai, cel mai, cel mai, cel mai, cel mai, Dintr-un întreg institut... Cel mai, cel mai, cel mai, cel mai, cel mai, cel mai, Dintr-un întreg sector... Cel mai...

MANOLIU (*îi ia inelul*): Termină!

CLEO (*ca și cum ar mai avea inelul*): Și el o fată înțilni, la ședință... Cea mai, cea mai, cea mai, cea mai...

MANOLIU: Încetează!

CLEO: Și se căsătoriră la sfatul popu- lar, iar masă de nuntă avură o brioșă cu șuncă de cea mai, cea mai, cea mai, cea mai, cea mai...

MANOLIU: Cleo, ești complet sărită!

CLEO (*ca și cum ar avea inelul, citînd*): Și-ambii porniră către țelul cel mai, cel mai, cel mai...

MANOLIU: Ploaia-i de vină... Te-a bătut în cap!

CLEO (*strigă*): Ura! Trăiască...!

MANOLIU (*iar îi astupă gura*): Taci! Ne aud!

CLEO (*se eliberează*): Ce strig? N-am voie să strig trăiască?! (*Strigă.*) Trăiască viața! Trăiască libertatea! Trăiască Cleo! Trăiască Manoliu! Trăiască ploaia!

MANOLIU (*cu mîinile în văzduh*): E ne- bună... Ias-o pe-o femeie să umble brambura o zi și începe să strige ca la miting! Dacă stătea acasă, nu strigai. Striga Fabiola. Striga Bădilă. Strigau căteii — Charlie, Foxy... Pardon, Foxy nu, ăla e mut. Poți să-l omori în bătăi sau să-i treci pe sub nas banchetele lui Lucullus, nu deschide gura să spună: Hei, nu mîncăți tot, lăsați și pentru cei de jos...! (*Schimbă.*) Avea cine să strige. Incasatoarea de la gaze. Omul de la I.R.E.B., trimestrial. Radio și televizor! Telefonul! Gunoierii cu duba! Șoferul de la autobuz. Șeful de birou de la statistică! Vinzătoarea de la Alimentara 2! Hornarul! Poștașul...!

CLEO: Dă-mi înapoi inelul. (*Manoliu i-l pune în deget, ca la căsătorie.*) Vă declar căsătoriți! (*Schimbă.*) Nu strigă nimeni. Unde auzi tu strîgînd? Că strig eu? O fac din plăcere. Află că azi am avut mai multe plăceri.

MANOLIU: În timp ce eu freecam macheta asta, tu aveai plăceri.

CLEO: Unu: am vorbit la telefon cu fiică-mea. Plăcerea de a constata că e așa cum mi-am închipuit. Casa viaia, tot ce era de făcut muzică fusese pus la maximum, cîinii lătrau, se auzea croncînînd.

MANOLIU: Croncînînd...

CLEO: Cra-cra-cra... Glasul lui Bădilă. Iar Fabiola punea întrebări: „Mami, în Doruna sînt chiar vaci adevărate? Mami, juri tu că ai văzut oi și nu erau din plastic? Ești sigură că mai sînt munții? Bagi mîna-n foc că apa curge în vechea direcție: est-sud est?”

MANOLIU (*decizie*): Mîine te-ntorci... Aia sînt mai nebuni ca tine... Pul șaua pe ei plînă nu ne dau afară din cartier... (*Cu mîinile la față.*) Doamne ce harababură! Iar eu sînt obosit... Vreau să dorm... Să fiu lăsat în pace...

CLEO: Doi. Am fost la monumentul părăsirii băuturii rachiuului! Există un asemenea monument. Din nou Bădilă a cîștigat.

MANOLIU (*confuz*): Ce rachiu? Ce monument?

CLEO: O... construcție mistică... sub care e îngropat un butoi cu rachiu... Pe tabla de marmoră, săpat cu energie: „În amintirea părăsirii beuturii rachiuului, septembrie, 1894...” Ideea înălță-

toare a unu! primar analfabet, dar bun.

MANOLIU : Prohibiție...

CLEO : Cu o jumătate de secol mai devreme decât în United States of America... Un tip care prevăzuse.

MANOLIU (cu umor) : Se vede ce-a ieșit... Nimeni nu pune gura...

CLEO : E valoros că a interzis doar rachitul... Vinul l-a lăsat liber. În consecință, lumea nu s-a simțit frustrată, jignită, nimeni nu s-a revoltat, situația o ameliorată...

MANOLIU : Acum pot să mă culc ? (Cască.) Trag a ploaie... Îmi simt toată coloana... Of, cratere lunare, ciocuri de papagal... (Începe să se dezbrace. Băii în ușă. Nu prea mirat) : Cine-o fi fiind la ora asta ? (Cleo își trage capotul pe ea ; Manoliu deschide. Intră Iuga.) A, domnul Iuga... Pofțiți în împărăția noastră.

IUGA : Buna seara... Sărut mîna...

CLEO : Bună seara. Luați loc. (Iuga se așază pe-un scaun.) V-aș servi cu ceva, dar n-am. Sintem...

MANOLIU (bonom) : Ca-n luna de miere... Micul dejun la „nu știu unde”, prînzul la „mai bine nu”, cina la „hotel cuțit” etc., etc.

CLEO : Adevărul e că, acasă, cămara-i plină... Am plecat în grabă...

MANOLIU : Dragă domnule Iuga, adevărul e pe la mijloc. În prima jumătate a vieții mîninci ca să trăiești, în a doua, nu mîninci ca să trăiești... Ce vînt vă aduce ?

IUGA (se uită încurcat în jur) : Aș vrea să discutăm ceva...

MANOLIU (înțelege că Iuga se ferește de Cleo) : Nu aude... Iar dacă aude, nu înțelege. Iar dacă aude și înțelege, tace ca oricine a înțeles. Dați-i drumul.

IUGA : E vorba de modificările cerute de Budura... Știu că nu vă pică bine...

MANOLIU (curios) : De unde știți ?

IUGA : Am lucrat și eu la... (Arată spre machetă.) N-are cum să-ți convină să tot schimbi, să prefaci, să scurtezi, să adaugi... Îți stă creieru-n loc.

MANOLIU : Pe ce șantier ați lucrat ?

IUGA : Pe mai multe... (Retrage, evitînd să concretizeze.) Mai pe la sud, mai pe la vest, mai pe la nord, mai pe la est... Nu știți oum e... ? Viață de constructor, mereu cu valiza-n antreu. (Tăcere. Manoliu îl privește cu o curiozitate blîndă ; Iuga nu prea arată a om de șantier.) Așa ne risipim... Sînt cite unii care n-au clădit măcar o baracă și se bat cu pumnul în piept... Aportul nostru... Contribuția... Ce să mai zicem noi, care purtăm pe umeri... ? ! (Tăcere. Schimbare la Iuga.) Dar e ca un fel de beție. Cînd ai gustat din licoarea asta a construitului, a mereu ceva nou, azi mai bun decît ieri... (Tăcere. Iuga schimbă. Își arată,

cu discreție, dantura, solidă de altfel.) Așa mi-am pierdut dinții... Un șarlatan care se dădea drept doctor, ziarele au scris despre asta, dacă vă amintiți : în loc de aur, puneă tinichele... Iată-mă victimă... Ce-am mai tras... (Tăcere. Iuga caută altă tactică.) Una-i să-ți tot schimbi locul, alta-i să fii pus să schimbi... În al doilea caz, e-o problemă de opțiune individuală, de libertate... (Brusc.) Ai impresia că nu mai ești liber ca persoană...

MANOLIU : N-am această impresie... (Către Cleo.) Tu o ai ?

CLEO : Nu. Mă simt în largul meu. În sfîrșit, o lună de : nu spăla, nu călca, adio, sacoși, salut, aspirator...

IUGA (șrămintat) : Iar el vă chinuie... ! El și ploaia...

MANOLIU : Numai ploaia.

IUGA (prietenos-consprativ) : Fiți cum vă e felul : amabil și corect... Vă înțeleg. Așa eram și eu... de cite ori mi se cereau schimbări... (Alt ton.) Așa eram ziua... Însă cînd venea noaptea... MANOLIU (interes potolît) : Cum era noaptea ?

IUGA (abstract) : Te rupi în două... Jumătate : De ce să nu-i fiu pe plac ? Dacă el ține cu tot dinadinsul să dau... cu verde gardul, să nu se vadă leopardul... E-așa de dragut, bine intenționat, pozitiv... Îmi arată încredere... Cealaltă jumătate spune : Nu ! De ce se bagă ? De ce nu mă lasă să creez ? E opera lui ? E-a mea ! Nu schimb nimic... ! Dar prima jumătate : El și ? O să ne facă monument ? Dar a doua jumătate : Nu ! Nu ! Nu ! Nu !... Și, prima jumătate : Ce, eu sînt primul ? Cum picta Michelangelo, cu un popă între picioare ?

CLEO (surprînsă) : Cum ați spus ?

MANOLIU : Filmul, după Irving Stone. Michelangelo, crăcănăt pe schelă, omul papel, pus să-l păzească, dacă-i privit de jos în sus, îi vine cam pe la...

CLEO (amuzată) : N-am observat.

IUGA (sărînd etape) : A doua : Oscar Wilde... Van Gogh... Toulouse Lautrec... Niemeyer... Artistul răzvrătit... ! Dreptul lui ! Dreptul să vă răzvrățiți... Dreptul dumneavoastră...

MANOLIU (simplu) : Nu-s nici artist, nici răzvrătit... (Zimbește.) Eu sînt un inginer constructor. Am de făcut o casă de cultură-tip : cum am mai făcut. O s-o fac. Tip.

IUGA (dîndu-se pe față) : Domnule Manoliu... În întreprinderea noastră multe depind de Budura. Multe și mulți... Eu, de exemplu... După întimplarea cu dinții, intrasem, cum se spune, într-un fund de sac... Cul de sac... Fundătura... Mergeam pe linia ferată... pe jos... Mă uitam înapoi : doar-doar va veni un tren să mă ia de pe lumea asta

plnă de rele... Anchetă... se mai și dărimase un zid de protecție. Gura mi se infectase, eram plin de venin... nevastă-mea...

MANOLIU (*nu-l mai lasă să continue*):

Fu ce trebuie să fac?

IUGA: În loc de tren, m-a ajuns din urmă Budura... (*Filosof*.) Se întâmplă și așa: nu întotdeauna, dacă te uiți în urmă, te ajunge cel cu coarne... (*Imită*.) Băiete, am nevoie de tine... în Doruna... (*Cald*.) Uneori, noaptea, e foarte plăcut să te poți gândi că datorezi cuiva recunoștință...

(*Tăcere. Iuga îl privește fix pe Manoliu.*)

MANOLIU (*ridicându-se anevoie de pe patul de fier*): Va fi bine, domnule Iuga...

IUGA (*cu dreapta face semnul*): O.K.?

MANOLIU (*îi răspunde cu un semn la fel*): O.K.

IUGA: Din suflet vă mulțumesc... (*Se ridică de pe scaun.*) Iertați-mă de deranj. Sărut mâna... Noapte bună...

MANOLIU (*oftind*): Noapte bună.

(*Îl conduce la ușă. Iuga țese bucuros.*)

CLEO: Ce individ... ciudat! N-am înțeles nimic din ce-a spus... Am mai întâlnit din ăștia: vorbesc în toate direcțiile. Cind vrei să aduni, nu reușești. Îți curg cuvintele lor printre degete... Am așa un coleg, la statistică... Incepe cu „adevărul este că...”, continuă cu „în orice caz”, amestecă la întâmplare câteva „problema principală, următoarea problemă, cea mai mare dintre probleme”, plus noutăți ca „implementare”, „deziderat”, „comprehensiune” și „concupiscent”, încît poți să te muți în China din vremea dinastiei Ming... Ne învață la școală: unitatea dialectică dintre minte și vorbă! Curat dialectică... Ce-a vrut?

MANOLIU (*se dezbracă și se bagă în pat*): Culcarea... Stinge lampa... Noapte bună, nevastă.

(*Cleo se dezbracă și se bagă în pat.*)

CLEO: Ce amestec au aici dinții de tablă...? Anticonstitutionnellement... Aigos Potamos... Mahabharata... Borobudur... Inductanța indusă din inducții inductate... Challenger, Apollo, Teotihuacan... Titicaca... Quetzalcoat... Marele șef Cubilai... Vostok.

MANOLIU (*moale*): Palenque...

CLEO (*tute*): Madagascar.

MANOLIU (*moale*): Rouen...

CLEO (*rapid*): Gottfried de la Auschwitz fuma țigări cu șpiț, pe cap la deținut,

o pară pergamat, trägea la fix în el, l-au numit Wilhelm Tell... (*Schimbă*.)

Douășcinci de ani...

MANOLIU: Errare, eradicare, eroare...

CLEO: Strănut, sărut, mamut. Cnut.

MANOLIU: Gut.

CLEO (*dezlănțuire*): Nimeni dintre noi vreodată nu va ști cum s-a-ntimplat, c-un bălat lubl o fată și-amîndoi s-au înecat.

MANOLIU (*ascuțit*): Cienaga de Zapata!

CLEO: Adios, muchachos! Pe drum, fără ciubote, mergea domnul Quijote.

MANOLIU (*triumf ostent*): Saragosa!

CLEO (*veselă*): Ticho Brahe!

MANOLIU (*obosit*): A-ris-to-tel...

CLEO: Prin vulturi vîntul viu vuia!

MANOLIU (*resemnat*): Noli tangere cerculos meos...

CLEO (*viu*): Dar noi nu! Niciodată, noi nu!

MANOLIU (*schimbă*): Lampa, bătrînic. Suflă în lampă... (*Cleo stinge lampa.*) Jocul a durat și-așa destul... Joc de studenți..., în paturi comune, în cabane unde nu se plătește. Așa-i la început. Luna de miere. Vii, dormi, pleci. Totul, pe gratis... După aceea, nu se știe de cînd — se știe — plătești: cu viața... Dacă ieși din coloană, dacă îți lași barbă, dacă porți plete și, mai ales, dacă te lași prins de aventuri... Noapte bună...

CLEO: Parcă dacă porți barbișon nu plătești tot cu viața...! Noapte bună.

(*S-au culcat în paturile de fier. Lumina se schimbă, încet, spre albastru. După un timp, Manoliu coboară din pat: stă cu picioarele atîrnate și se gîndește, privind către public. Încet, se ridică și se duce la machetă. În urma lui, grup, apar Cleo, Panait, Asmarandel... Pășînd ușor, Cleo se apropie și-i pune pe umeri o manție roșie. El o păstrează câteva clipe, înalt și osos, ca un Don Quijote, apoi o aruncă; Cleo o culege de pe jos. Tot ireal, Asmarandel îi oferă un joben de mag. Îl pune pe cap și rămîne pușin astfel, cu ochii la machetă. Lent, aruncă jobenul către Asmarandel. Abia atingînd podeaua, se apropie Panait. Îi oferă o baghetă — bețișorul cu care își explică lucrările. Manoliu cîntărește, meditativ, bețișorul, apoi îl aruncă spre Panait. Acesta îl prinde. Între timp, într-un plan mai depărtat, tot grup tăcut, au apărut Budura, Maria, Manea, Pomparău, Iuga, Margareta. Toți privesc spre Manoliu. Manoliu pare că se uită la ei, dar tot atît de bine că privește în hăul sălții.*)

MANOLIU (*după o pauză, lingă machetă, îmbrăcat în pijamaua ca o uniformă sură*): Ce așteptați de la Manoliu? După ce-o viață întregă a lucrat după

proiecte-tip, spații-tip, volume-tip, să invente acum marea minune? Fiți serioși... De unde, așa, deodată, geniu? A, coloana?... *(Se gîndește.)* Coloana e furată de la templul Pythiei din Delphi.. Dintr-un album, firește... Ideea cu sălița pentru alte activități, dintr-un „Neue Architektur“... Intrările? Ați văzut, desigur, la Colosseum. Acolo-s separate: patricienii deoparte, plebea de cealaltă... E-n Istoria Artei, volumul 1, pagina... Am uitat pagina... Undeva sus, pe stînga... Singurul element care îmi aparține e cușca. Ideea, nu, firește... Însă modelul acesta de cușcă l-am făcut singur... E cușca mea... *(Tăcere.)* Ce să apere Manoliu? Lucruri furate? Pentru ce să fie curajos? Pentru o cușcă? *(Tăcere.)* Voi ce-ați apăra? *(Tăcere.)* De ce tăceți? Sînteți muți?... *(Așteptare.)* Probabil sînteți muți. Niciodată n-ați scos un ouvlnt... indiferent ce machetă am prezentat... *(Pauză.)* Apoi se pune și eterna problemă: cine are dreptate? Eu? Sau Budura? Dacă intrările, scena, sălița, coloana, cușca nu au nici un rost? Sau prezența lor e chiar o eroare...? Hai, hotărâți...! Nici o silabă...

Sigur, asistați la spectacol: bătrînul Manoliu, în arenă, luîndu-se de piept cu vajnicul Budura... Iluzie... Spectacole din astea nici nu au loc... Pentru că nu-l interesant să vezi cum un om puternic dărimă o gloabă gata dărîmată... A, de s-ar bate Budura cu Budura... Ar merita banii... Dar așa... A fost un joc de om bătrîn și cam fricos... Voi nu sînteți fricoși... Știu... Hai, la culcare... *(Se oprește. Pe față îi apare un zîmbet rău. Cu iuțeală, se aruncă asupra machetei și începe să facă și să desfacă. Chicotește ca și în scena-pereche.)* Hi, hi! Hi, hi, hi! Așa..., așa... Sălițaaa! Hi! Hi! Hi! Cușca! Hi! Hi! Hi! Ușile! Hi! Hi! Hi! Hi! Hi! Hi! Hi! Hi! *(Ride scuturîndu-se, încît iar răstoarnă macheta. Din nou o trezește pe Cleo cea din pat, invizibilă pînă acum. Totodată, ceilalți dispar, lumina se schimbă, albindu-se.)*

CLEO: Ce e? Cutremur?!

MANOLIU: Hi! Hi! Hi! Hi! *(Pauză.)* Hi.

CLEO *(trezită de-a binelea)*: Ce faci? *(Aprinde lampa de pe noptieră.)*

MANOLIU: Ce să fac? Rid.

CLEO: O să mai rîzi și mîine... *(Stinge brusc lampa, moment în care scena e învălîntă în întuneric.)*

ACTUL al II-lea

Scena 1

Biroul lui Budura. Dimineața. Maria, Manea, Pomparău, Manoliu, Iuga, în jurul machetei. Asmarandei și Panait, respectuoși, într-un colț. Budura privește intens în machetă.

BUDURA *(după un timp, se dezdoate și pornește prîn cameră)*: Colosal! Colosal! Colosal!

IUGA *(îl imită, fără a se mai uita în machetă)*: Colosal! Colosal!

MANEA *(îi imită pe prîmii doi, pornind după ei, în cerc)*: Colosal! Colosal!

POMPARĂU *(îi imită și el)* Colosal! Colosal!

(Se învîrt în cerc. Budura enigmatic, ceilalți trei, pe urma lui, fericiți. Maria îi privește curioasă.)

BUDURA *(oprindu-se)*: Colosal! *(Se opresc și ceilalți, cu un zîmbet senin. Maria: intrigată; Manoliu: așteptare neutră. Budura, către Manea, Iuga, Pomparău):* Acum vă place?

IUGA: Da.

MANEA: Da.

POMPARĂU: Da.

(Pauză.)

MARIA *(neîntrebată)*: Nu-mi place!
(Pauză. Maria e în atenția generală: engimatică — a lui Budura; contrariată — a celorlalți colegi; speriată — a lui Manoliu: doar Panait și Asmarandei nu-s impresionați. Maria se năpustește asupra lui Manoliu, cu lacrimi în ochi.) Ați stricat tot, domnule inginer! Ați scos coloana, ați scos ușile, ați scos scaunele, ați scos pereții, ați scos tavanele, ați scos sălile, ați... *(Se oprește speriată de propria-i)*

viololență. Erupe.) E-un grajd! Un han-gar! O budă! (*Pauză. Manoliu primește obosit, cu capul plecat, cascada de acuzații. Maria, către Pomparău, Iuga, Manea.*) Spuneți și voi: vă place? Asta am dorit? Acesta ne-a fost visul? O baracă pentru o mie de spectatori? (*FuriOS-mirată.*) Asta-i frumusețe? Asta-i splendoare!? Îmi vine să plîng!

IUGA (*sec*): Plîngi.

MARIA: Îmi vine să urlu!

POMPARĂU (*sec*): Urlă.

MARIA: Îmi vine... să...

MANEA: Explodează.

(*Maria se întoarce către Manoliu și oam-nenii lui, acuzatoare.*)

MARIA: Nici nu pot să mă uit la ea... Regret că nu sînt oarbă... Din clipa asta nu mai văd nimic.

(*Se așază pe un scaun, cu spatele la machetă.*)

MANOLIU (*neimpresionat*): Îmi pare rău, doamnă... N-am vrut să vă supăr.

IUGA (*se duce la Maria*): Maria, nu te pripi.

POMPARĂU (*se duce la Maria*): Nu exagera, Maria.

MANEA (*se duce la Maria*): Maria, sînt de față oameni străini...

(*Budura, privind pe sub sprincene, a urmărit scena.*)

BUDURA (*deodată*): Care oameni străini? (*Mirare la Pomparău, Iuga, Manea.*) Ei? (*A arătat spre Manoliu, Panait, Asmarandei.*) Păi, nu-s de-ai noștri? Noi cine sîntem, dacă ei sînt străini? (*Îi arată.*) Dumnealui e omul muncii, dumnealui s-a recomandat dulău de șantier, dom'inginer Manoliu: parte de contract. (*Către toți.*) Se simte cineva străin în casa asta? Perfect. Toți sîntem de aici. N-am venit cu hîrzobul. (*Deviere obișnuită la el.*) Deci, Maria are dreptate... (*Mirare la cei trei.*) Ce-am văzut e urf. Nu corespunde aspirațiilor noastre. (*Rezumă ce-a văzut.*) O sală, o scenă, o ușă, patru pereți și-un plafon. Puțin! Puțin! Puțin! Puțin! (*Pauză.*) Inestetic... Nefuncțional... Sărac. (*Se duce spre Maria.*) Hai, deschide ochii.

MARIA: Nu-i deschid.

BUDURA (*renunță; se întoarce la Manoliu*): Am cerut cîteva modificări raționale: scena, coloana, sălița... ASMARANDEI (*cu adresă*): Cușca.

BUDURA: Cușca...

PANAIT: Trei uși.

BUDURA: Trei.

MANOLIU (*ascuțit, bătrînește, ușor flegmatic*): Varianta aceasta are avantajul că nu costă: cincizeci la sută economii în lung și-n lat. Al dollea avantaj constă în durata execuției: cincizeci la sută timp cîștigat. Al treilea avantaj constă în faptul că e bună.

IUGA (*reintră în joc*): Ideală??!

MANEA: Perfectă?!

POMPARĂU: Infailibilă?

MANOLIU (*candid*): E-un lucru simplu... Nediscutabil... Se vede clar dintr-o privire... Eu, toată viața, am aspirat către ceva care să nu creeze dureri de cap... Am înainte — probabil o cunoașteți — o pildă, din cartea de citire: cuptorul lui Nastratin Hogea... Nu era de la noi acest personaj: Oriental l-a produs. Noi nu sîntem orientali. Gîndim latin: cu tact și cu rigoare. Totuși, unele pilde ale Orientului, dacă au fost bune, ne mîngie urechea. Este cazul anecdotei despre cuptorul pe roți...

MARIA (*fără să se întoarcă*): Seamănă cu un cuptor!

MANOLIU: Mulțumesc, doamnă... (*Con-tinuă.*) Eu înțeleg că un asemenea obiect este destinat discuției publice. Are avantajul de-a sta într-un loc, pe cînd oamenii trec pe lîngă el, se uită, discută... Cu diferite nuanțe: aplaudă, înjură, scuipe... După unele calcule, perioada aceasta mai... agitată a unui monument durează cam o generație... După aceea nimeni nu-l mai vede. Eventual, străinii. Turiștii din R.F.G., Siria, Franța, Spania, Republica Centrafricană și Regatul unit al doamnei Margaret... (*Gesturi.*) *Blitz, blatz, bleotz*, salutări din Doruna, cărți poștale ilustrate și cam atît... Cei de se nasc după el nu-l observă... Eu aveam o străbunică al cărei principal obiectiv era să mă educe pentru viitor. Îmi da cu polonicul în cap cînd mîncam prea mult lapte acru, mă muștrulua cînd vorbeam, că vorbesc, mă lua la rost că de ce tac, cînd tăceam... Cu toate acestea, cît am fost copil parcă n-am văzut-o la față. Abia cînd a murit, am făcut descoperirea... Așa-i și cu o clădire ca aceasta: vizibilă de două ori — cînd o faci, cînd o dărîmi... M-am gîndit s-o fac cît mai puțin vizibilă... Să-și treacă veacul de vizibilitate fără bătaii de cap...

(*Tăcere.*)

BUDURA (după ce l-a privit lung, ridică mîna, numărînd pe degete): Sălița, scena rotundă, ușile, coloana...

ASMARANDEI (iritat): Cușca...

BUDURA (cercetîndu-l din ochi): Da, cușca... (Către Manoliu.) Mîine la opt. Fix. Începem să intrăm în criză... Vă mulțumesc. (Manoliu, Panait, Asmarandei — ultimii doi poartă macheta — ies. Budura, către Maria.) Poți să te întorci?

MARIA (veselă): Desigur... Cu foarte mare ușurință. În fiecare dimineată fac gimnastică pentru a-mi menține elasticitatea.

(Se întoarce. Budura se face că n-o vede.)

BUDURA (stilul lui, din volé): Cum bine ai văzut, Iuga, n-ai făcut nici o ispravă. Dimpotrivă. L-ai speriat, l-ai provocat sau, în cel mai bun caz, ai fost confuz. (Decizie.) Te schimb. (Crispare la Iuga.) De azi încolo, de modificări răspunde... (încordare, așteptare) Manea...! (Către Manea.) Te rog să procedezi cu tact și exigență. Inși cum e el sînt sensibili, orgolioși, dilată... Trebuie înțelegeți, luați așa cum sînt... Contez pe dumneata. Ai șansa să-ți speli obrazul pentru povestea cu fierarul betonist Bucșa, lotul 2 etc. La treabă! (Manea iese. Către Iuga.) Noi doi o să mă discutăm... Deocamdată, mă fac că uit. Hai, e tîrziu. (Către Pomparău.) Prea te grăbești cu...

POMPARĂU (prompt, cooperativ): L-am dat afară! Pe cuvînt: am reparat jîgnirea fetei, dîndu-l afară pe maestrul care vrea s-o... Ședință, discuție, lichidare... Să-l mai văd dacă-l dă mîna să umble în călduri după fetițe...!

BUDURA (ridicînd mîinile a mirare): Ți-am spus eu să-l destitui? Să dai afară din slujbă un maestru bun, serios, conștincios, pentru că a încercat să abuzeze...?

POMPARĂU (salvare): O dau afară pe fată!

BUDURA (către Maria): Atîta știe: dau afară! Dau afară! (Către Pomparău.) Te avertizez: vreau o soluție corectă și umanitară. La revedere. (Pomparău iese.)

(Pauză. Maria îl pîndește pe Budura, care se face că n-o vede.)

MARIA: Poate că am fost cam deplasată, mi-am pierdut cumpătul, nu se făcea...

BUDURA (brusc): Ce-ai spus despre gemeni?

MARIA: N-am spus nimic...

BUDURA (întrigat): Începuși să povestești care-i situația gemenilor: ce face mama, cum se simt copiii, cît au luat în greutate...

MARIA (mirată): Eu?

BUDURA: Maria, nu juca teatru cu mine... Ce, nu văd ce văd? Nu aud ce aud? Continuă!

MARIA: Nu sînt la curent. N-am fost pe la maternitate N-am ce vă spune nou.

BUDURA: Deci, o ții înainte cu farsa...

MARIA: Farsa de-acum începe. Pot să plec?

BUDURA: La revedere. (Maria iese.) Să fie adevărat? (Către public.) Nu-mi vine a crede. Colosal!

Scena 2

Față de cortină, ca în prolog. Din stînga, cu geamantane și, între ei, pe prăjină macheta, sosesc Panait și Asmarandei. Se opresc. Lasă jos bagajul.

PANAIT: Uf... (Se dezmoște.) Mi-a mai crescut cocoașa... Șefu-n mașină și noi per pedes...

ASMARANDEI (se dezmoște): Nu-mi place chestia asta, cu hotelul. Era foarte bine la cămin. Stam între ai noștri.

PANAIT: Manea mai că nu l-a luat pe sus: dom' Manoliu, rapid, să folosim condițiile... Cu Dacia lui personală, el la volan, ditamai directorul o face pe șoferul lui dom' Manoliu... De ce nu-ți place? E ideal. Nu fi suspicios, țărane...

ASMARANDEI: Mie nu-mi plac lucruri care nu se întîmplă.

PANAIT: S-a întîmplat. Domnul cu doamna-s la hotel: apartament. Noi ne instalăm — a zis așa: vă instalați într-o cameră separată, cu baie, cu televizor... Gata minunea! Hai, tovarășu' opincă, ia-o de coadă. (Gest să apuce macheta.)

ASMARANDEI: Mai multe lucruri nu-s în regulă, de cînd am pus piciorul în

Doruna asta...
PANAIT (ride): Că n-au trimis otomobil... Că n-au dat un șprițache... Că plouă... Hai, nu fi țaran...
ASMARANDEI: De ce ne cer modificări?
PANAIT: De asta sint plățiți.
ASMARANDEI: De ce nu ne-a cerut pină acum nimeni?
PANAIT: Treaba celor ce n-au cerut.
ASMARANDEI: De ce facem modificări?
PANAIT: Treaba noastră.
ASMARANDEI: De ce, cind îi cere o modificare, el zice „da”, dar face alta?
PANAIT: Treaba lui dom'inginer.
ASMARANDEI (enervat): Ce se ascunde după povestea asta?
PANAIT: O să vedem... De aia sintem aici: să aflăm povestea... (*Decis.*) Mină măgarul...!

(*Cei doi ies, cu tot calabalicul, spre dreapta. Muzică veselă.*)

Scena 3

Se deschide cortina. Cameră elegantă, de hotel. În mijloc, macheta. În picioare, privind către undeva spre afară, Manoliu. Plouă. Dimineată țirzie. Din dreapta, elegantă, vampă, intră Margareta. Duce pachete de mare cofetărie, un termos, o sticlă în carton.)

MARGARETA (după ce a intrat): E vole?
MANOLIU (privind-o amuzat): Ce apariție!... Sigur că e voie... Făpturi ca dumneata pătrund oriunde...
MARGARETA: V-am adus ceva bun și dulce.

(*Pune pachetele pe pat.*)

MANOLIU (amuzat): Bun și dulce. Să vedem...
MARGARETA (rapid, desface sticla din carton: whisky): Un strop. Pune sinele-n mișcare.
MANOLIU (în timp ce ea îl servește): În cealaltă viață... Că care a trecut... (*Arată spre piept.*) Inimioara...

MARGARETA: Imi pare rău. (*Scoate un pachet de țigări elegant.*) Un Kent cu filtru dublu, superlong... Miros de paradis.

MANOLIU (refuză): Cind aveam șaisprezece ani, da. Însă la șaisprezece ani înveți tabacul ca să demonstrezi că ești mascul, la patruzeci îl lași, ca să-ți demonstrezi bărbăția... Sint în faza cind imi demonstrez cum mă pot lipsi ba de aia, cum de aialaltă, cum de a treia și așa mai departe. Faza cind bărbatul trăiește din voința pură.
MARGARETA (nu se lasă): Nes. (*Deșurubează termosul.*) Frecat de mine pină la alb. Aromă... mmmm!
MANOLIU: Talicardii, mmmm!
MARGARETA: Trebuie să am ceva care să vă placă! O feliuță de tort. Frișcă cu sirop de banane, pișcoturi de șampanie... Mmmmm! Delicioș.
MANOLIU: Mmmmm... Diabet.

MARGARETA (se așază provocatoare pe pat): Atunci, ce? E destul să spuneti...

MANOLIU (amuzat): Crezi?

MARGARETA: E destul să vă exprimați dorința...

MANOLIU (inveselit): Nu-i destul, domnișoară... (*Amuzat.*) Ce mutră ar face nevastă-mea, să te găsească aici...

MARGARETA: N-are cum. Astăzi programul prevede vizitarea frumuseților naturale. Douăzeci de kilometri. Chiar cu mașina, dus și întors, jumătate de zi.

MANOLIU: Uitasem că Manea i-a făcut program...! E vreun program și pentru mine?

MARGARETA (candoare, pisiceală): Dumneavoastră aveți program. Luceați. Numai doamna e în concediu... De aceea am venit.

MANOLIU: Cine te-a trimis?

MARGARETA (schimbă tactică): Am venit singură. Din proprie inițiativă. Am vrut să vă văd de-aproape.

MANOLIU: Cum arăt de-aproape?

MARGARETA: Splendid! Extraordinar!
 La vârsta dumneavoastră... (*Se oprește, dîndu-și seama de gafă.*)

MANOLIU (ride): Lucrul cel mai grozav la vârsta asta e să nu arăți atît de demolat cum ești... Tencuiala! Chiar dacă pe dedesubt pîrîie... Sint încă bun la tencuială, nu?

MARGARETA: Admir oamenii mari...! Ca secretară, văd fel de fel de persoane importante... Am înțeles ce fericire înseamnă să trăiești printre genii.

MANOLIU: Genii, ai spus... Cum te fac fericită pe dumneata, fetiço, geniile acestea?

MARGARETA : Bini dau un sens major vieții! Exemplul ce înseamnă să lupți pentru o idee...

MANOLIU : Dacă aș fi cu vreun sfert de veac mai tânăr, aș lupta pentru dumneata... Acum, însă, lupt cu... (*Arată spre machetă.*) Scindurele, cuburi, cuie — mici —, cartoane, placaje... (*Se uită la bundătășile care i s-au oferit.*) Nici astea nu ar fi de aruncat... Dar a trecut de doișpe, ziua... Ba, nici pină sună stingerea nu-i mult... (*Schimbă.*) Dragă Margareta — nu te superi că-ți spun așa —, problema-i cum ieșim din scenă...

MARGARETA (*cu o speranță*): Lăsa-ți-mă să mă mai uit la dumneavoastră...

MANOLIU (*expunindu-se ca la fotograf*): E destulă lumină? (*Se duce la fereastră.*) Mai bine așa? (*Alege alt unghi.*) Dar din perspectiva asta? (*Ride.*) Nu mai e nici o perspectivă... (*Se duce lângă Margareta.*) Ba, una ar mai fi. Fă-mi o plăcere.

MARGARETA (*lîpindu-se de el*): Vă rog...

MANOLIU (*se ridică și o duce de mână la masă*): Vrei să măninci felia de tort? (*Ea nu înțelege.*) Te rog... (*Nesigură, începe să mănince. El o privește.*) Face frumos să vezi o fată ca dumneata cum mănincă o felie de tort... Uite, în acest moment, noi doi sîntem foarte aproape... Viața mea parcă se justifică fiindcă există pe lume o fată frumoasă ca dumneata... Nu, nu sînt deloc amabil... Dumneata ești ceea ce se numește o fată frumoasă... Una dintre acele fete după care junii oftează în somn — nu mai sînt june, nu mai oftez, s-a scurs oțatul... Dar dumneata ești aici... Rămîi pe pămînt... E bine... Bea și cafeaua. (*Margareta soarbe, fără să înțeleagă.*) *Intinde mîna și spre paharul de whiskey.*) Whisky nu. Ascultă-mă. Lasă pe mai tîrziu. Vine și vremea cînd cauți căldură într-o sticlută din astea... (*Margareta atinge pachetul de țigări.*) Tot ai să te smochinești, nu grăbi... Lento... Rămii cît poți cum ești. Să le ici la toți ochii... (*Se mal uită la ea intens.*) Acum, majestuoasă, sexy, tînră, proaspătă, nepătată, ieși din scenă... (*Margareta pleacă spre ieșire; se oprește, privind înapoi.*) Mulțumesc. A fost bine. Aplauze... (*Umor.*) Darurile le iau. Auguri! (*Margareta iese. Un timp, Manoliu rămîne singur. Se uită la machetă. O deschide, ridicînd capacul. Bătăi în ușă.*) E descuiat! (*Intră Asmarandei și Panait.*) Se opresc încurcați, la intrare. Manoliu, flegmatic.) Ce-i, băieți...? Aveți niște mutre de parcă ați stat în ploaie... Aici nu plouă... E și cald... Peste limita admisă... Care-i povestea?

PANAIT : Nu-i bine.

ASMARANDEI : Deloc nu-i bine.

PANAIT (*despre Asmarandei*): Nu l-am crezut. Acum cred. E de rău.

MANOLIU : Ce-ați pățit?

PANAIT : Am găsit o găină.

ASMARANDEI : Două.

MANOLIU : Unde?

PANAIT și ASMARANDEI : În cameră!

MANOLIU (*amuzat*): Interesant. Dați-le afară... Faceți hșșș! să zboare.

PANAIT : Nu se poate.

ASMARANDEI : Nu zboară.

MANOLIU : De ce să nu zboare?

PANAIT : Sînt fripte. Puse-n farfurie.

ASMARANDEI : Cu furculița-n piept. Alături un cartonaș cu „Poftă bună!”.

MANOLIU : Mînceați-le.

ASMARANDEI : Nu putem.

MANOLIU : De ce anume?

PANAIT : Nu știm prețul.

ASMARANDEI : Noi n-am comandat găini fripte. Le-ați trimis dumneavoastră? (*Pauză.*) Dom'inginer, noi ne-am gîndit că ar fi mai bine să plecăm.

MANOLIU : Mă abandonați?

PANAIT : Plecăm cu toții. Acasă. Acolo nu plouă cu găini fripte. E clar și bine.

ASMARANDEI : Cine știe cît costă...? Cum trebuie să plătim...? Eu sînt țăran... Țăranul știe că nimic nu-i pe gratis... Pînă la urmă, plătește...

(*Tăcere.*)

MANOLIU (*inventă*): Asta era? Stați... Uitasem... Găinile-s de la mine... Cite v-au adus? Două? Comandasem patru... Și pentru cină... S-ar putea să apară și-un rozé.. Sau riesling sec... E combinația mea...

(*Pauză. Asmarandei și Panait îl privesc neconvinși.*)

ASMARANDEI : Nu doar găina, dom'inginer...

MANOLIU : Au băgat și fripturi?

PANAIT (*adevărata problemă*): De ce modificați?

MANOLIU (*evită*): Hai, băieți... Mînceați-vă găinile... Beți vinul... Infruptați-vă cît este de unde și puteți... (*Arată spre masă.*) Asta fac și eu. Mă îndop. Pîșcoturi, frișcă, sirop de banane... Viața-i un tort care trebuie mîncat înainte de-a te zaharisi... Ați venit la țanc. Serviți! Panait, un ciocănel de whisky... pune singele în mișcare... Face bine în toate părțile... Asmarandei, un gît de cafea... (*Îi servește.*) Plătește Manoliu... (*Își toarnă și lui.*) Hai, noroc!

PANAIT (*neconvins*): Noroc.

ASMARANDEI (*neconvins*): Noroc.

MANOLIU: Hai, peste cap! (*Cei doi mai ezită. El comandă*). Una, două, trei...! (*Asmarandei și Panait beau. El s-a prefăcut că dă șaharul peste cap*.)

PANAIT: N-ați băut!

ASMARANDEI: Radeți-l și dumneavoastră.

MANOLIU (*caută un motiv*): N-am voie, băieți... Nevasta... Miroș de tigru!... Am jurat să nu pun picătură pe limbă... Mă sfîșie...!

(*Pauză*.)

PANAIT: Dom'inginer, n-o s-o încurcăm?

ASMARANDEI: Nu rămînem și fără piele?

MANOLIU: Răspund eu... Profitați, băieți, de Doruna... Cine știe dacă se repetă vreodată în viață: găini fripte, cafele, torturi, whisky. Gratis! Nu se repetă... Înainte...!

(*Cei doi îl privesc încurcați*.)

PANAIT (*către Asmarandei*): Hai, țărane! Ce-o fi o fi.
(*Ies*.)

MANOLIU (*în urma lor*): Gura poporului adevăr vorbește: Ce-o fi o fi!

(*Se întoarce la macheta desfăcută. Lumina se schimbă. Iar albastru. Din nou, în fundal, apar cele două grupuri: aproape, Cleo, Asmarandei, Panait; în plan doi, fumegos: Budura, Maria, Manea, Margareta, Pomparău, Iuga... Se repetă scena anterioară: Cleo îl dă mantia. Acum o ia. Panait și Asmarandei — jobenul și bastonul: le ia. Acum e magul sub privirile lor*.)

MANOLIU: Domnilor și doamnelor...! Manoliu poate. Manoliu vrea. Manoliu a la voastră dispoziție. Rostiți-vă dorința. Manoliu e aici, ca să v-o îndeplinească. Să nu tăceți. Fiecare dintre dumneavoastră aveți drepturi asupra lui Manoliu. Cine începe? (*Așteptare*.) Repet: eu sînt aici să execut dorința dumneavoastră. Nu vă sfilți!... Nu știți pune întrebări? O să vă ajut puțin... (*Arată spre machetă*.) Ceea ce vedeți e-o casă... Dar poate fi orice obiect ce vrea să dăinuiască mai mult ca dumneavoastră. Totu-i să vă imaginați, să formulați pretenții... Acum: unu! Și...! (*Așteptare. Grupurile rămîn nemișcate*.) E adevărat, lipsa

de îndrăzneală poate avea drept cauză străvechea necunoaștere de sine. Vom începe de aici. Socratic: cunoaște-te! (*Către Asmarandei*.) Vino mai aproape. (*Asmarandei face un pas înainte*.) Cine ești? (*Asmarandei tace. Manoliu îndreaptă spre el bagheta*.) Vei vorbi. Cine ești?

ASMARANDEI: Un țaran din Argeș.

MANOLIU: Ce dorești de la Manoliu? Fericirea?

ASMARANDEI: Nu.

MANOLIU: Au libertate vrei?

ASMARANDEI: Mie să-mi repartizați un metru cub de cherestea. Și niște cuie. Și tablă.

MANOLIU: Te-ai gândit bine? Cere și ți se va da.

ASMARANDEI: Cer și doi saci de ciment...

MANOLIU: Mai cere.

ASMARANDEI: Îmi ajunge, cit să repar casa de la țară, s-o am la pensie gata.

MANOLIU: Bine, Asmarandei să primească un metru cub de cherestea, trei kilograme de cuie mari, două de cuie mici, cincizeci de tablă galvanizată și ciment... Ciment la discreție! (*Face semn cu bagheta spre cer. Se aud tunete, scapără fulgere. Către Asmarandei*.) S-a înregistrat. Veți avea.

ASMARANDEI: Mulțumesc. (*Se retrage în grupul mic, lângă Panait și Cleo*.)

MANOLIU (*face semn cu bagheta spre Panait*): Curaj, băiete. E-o oră mare și unică! Cine ești?

PANAIT (*face un pas înainte, fără să vădăre*): Eu sînt din Crîngăși IV. Vreau tot.

MANOLIU: Și fericire?

PANAIT: Da.

MANOLIU: Și libertate?

PANAIT: Da.

MANOLIU: Cherestea, cuie, ciment, tablă...?

PANAIT: Da, da, da...

MANOLIU: Și casă la țară?

PANAIT: Două.

MANOLIU: Mal cere.

PANAIT (*într-un suflăt*): Patru televizoare color, o „Dacia 1400 Lux“, antenă de prins satelitul, mașină automată de spălat și...

MANOLIU: Și? Ei? Ei?

PANAIT (*repede*): Am.

MANOLIU: Ești sigur?

PANAIT: Am, am.

MANOLIU: Altceva?

PANAIT: Trageți linia.

MANOLIU (*semne cu bagheta*): Să i se dea. (*Tunete, scapărări. Către Panait*.) S-a trecut în registrul de precomenzi.

Vine! (Se oprește, șovăind, privind-o pe Cleo.) Tu, femeie, mai târziu.
 CLEO : Iar mai târziu ?
 MANOLIU : După ce mă întorc de pe teren.
 CLEO : Iar, după ce te întorci... ?
 MANOLIU : După ce termin.
 CLEO : Iar, după ? (Vrea să facă un pas înainte.)
 MANOLIU : Așteaptă! (Cleo se retrage în rind cu ceilalți doi, Manollu trece la grupul doi.) Veniți mai aproape. (Grupul face un pas înainte.) Aveți încredere în Manoliu ?
 (Budura face un pas înainte.)
 BUDURA : Da.
 MANOLIU : Slujit-a cu credință Manoliu ?
 BUDURA : Da.
 MANOLIU : A șovăit vreodată Manoliu ?
 BUDURA : Nu.
 MANOLIU : A spus vreodată Manoliu : nu pot ?
 BUDURA : Nu.
 MANOLIU : L-ați auzit pe Manoliu plângând ?
 BUDURA : Nu.
 MANOLIU : A a zis vreodată Manoliu : mă doare ?
 BUDURA : Nu
 MANOLIU (mic triumf) : Atunci e-n regulă. Manoliu vă aparține. Vorbiți.
 BUDURA : Eu vreau ceva care să dureze. Să nu se uite. Manoliu să execute comanda.
 MANOLIU : Se aprobă. Doruna nu vă va uita. Ce mai doriți ?
 BUDURA : Atît.
 MANOLIU (semn cu bagheta) : Executa-re! (Budura se retrage în grup. Tunete, scăpărări. Către Iuga.) Dumneavoastră ce doriți de la Manollu ?
 IUGA : Ce vrea și șeful.
 MANOLIU (către Manea) : Dumneavoastră ?
 MANEA : La fel.
 MANOLIU : (către Pomparău) : Dumneavoastră ?
 POMPARĂU : Același lucru, pînă la micron.
 MANOLIU (către Maria) : Rostiți-vă dorința, doamnă... (Maria înaintează cu un pas și-i face cu ochiul.) De ce-mi faceți cu ochiul ? (Maria îi face din nou cu ochiul.) Doamnă, cum să interpretez ? (Maria îi face din nou cu ochiul.) Cum doriți. Nu vreți să vă arătați închipuirii lui Manoliu, riscu' vă aparține.. S-ar putea să conține la analiza trimestrială. Manoliu încearcă să vă servească.. (Face semn cu bagheta.) Ducă-se la împlinire și voința

acestor prieteni...! (Nu se aud tunete, nu fulgeră.) Să fie și pe-a lor! (Același rezultat : nici tunele, nici julgere.) Cine se împotrivesc ?! (Amenință cu bagheta.) Ordin de la Manoliu! (Același rezultat.) Asta-i curată indisciplină! (Amenință cu bagheta. Rezultat identic.) Da ? Nu mă vreți ? (Hotărîre.) Atunci, abdic! Renunț. Faceți-vă singuri în voie. Numai să știți ce vreți. M-am săturat să fiu intermediar între voi și această mulțime. Discutați voi cu dînsa! Discute ea cu voi! Stați față în față! O să vedeți atunci valoarea serviciilor făcute de Manoliu! O să vă convingeți, direct și personal, de cîte cîte v-a ferit Manoliu! O să simțiți pe propria piele cît de arzătoare dorinți, voințe, orgolii a potolit Manolo! Ha, ha...! Puhoiul lor de poftă o să vă năruie! Niagarele de dorințe vă vor acoperi cu ape ca betonul!.. Nu vă cuprinde frica ?! (Așteaptă.) Nu li-l frică... (Banal.) Treaba lor. Descurcă-se. (Aruncă jochenul, mantia și bagheta, care dispăr spre fundul fumegos al scenei. Se aruncă asupra machetei, pe care începe s-o desfac, rînjind și chicotind ascușit. În timpul acesta, lumina se schimbă. Cînd e din nou plină, albă, în scenă, din dreapta, intră Cleo și Manea. Ambii plouați. Iși dezbracă, încurcați, pelerinele.)
 CLEO (cu brațele deschise, patetic) : Ia-tă-l pe Manoliu al meu! Homo faber ! (Îl sărută teatral.)
 MANEA (vesel) : Bună ziua.
 MANOLIU : Noroc.
 CLEO (arătînd spre Manoliu, de la oarecare distanță) : Priviți mașina de muncit Manolo Manoliu Manolo...! Trage tare spre anul 2000. Mileniul trei vine în goană, el fuge spre mileniul trei. La înfilnire o să facă : buuum !
 MANOLIU : Iar te-a plouat.
 CLEO : Te previn că sînt beată.
 MANEA : Doamnă, dintr-un păhărel...
 CLEO : Au fost vreo cinci, dar nu contează... Sînt fericită! (Către Manoliu.) Domnul acesta m-a făcut fericită...
 MANOLIU : Asta zic și eu eficientă...! Ce Manoliu n-a reușit în trei decenii, domnul izbutește în nici jumătate de zi.
 CLEO (veselă, mișcare, amețeață ușor lo-goretcă) : Există !
 MANOLIU : Te rog, nu striga.. De cîteva zile încoace te-ai transformat în difuzor! Mai tare ca fanfara regimentului 8 Vinători de munte...
 CLEO (mai tare) : Există !

- MANOLIU : Vino-ți în fire... (Către Manea.) Într-adevăr, mi-ați îmbătat nevasta.
- CLEO (ton jos, firesc) : Singură m-am îmbătat. (Din nou, țipăt.) Există!
- MANOLIU (agasant) : Spune odată ce există... În ce constă marca-ți descoperire...
- CLEO : Există oi, există boi, există vaci...! Totul, adevărat. Nimic din plastic. Nimic, decor! Nimic, butaforic. (Patetic.) Mulțumescu-ți, soartă, că văzură ochii mei... și așa mai departe, am uitat... Să-l mai aud pe Bădilă crâcnind.
- MANOLIU (către Manea, explicativ) : Bădilă-i gineri-meu, care crede...
- MANEA (prompt) : Știu.
- MANOLIU (explicativ) : Din noua generație, cu plete și barbă, dar băiat bun... Își scrie opera...
- MANEA : Știu.
- MANOLIU (puțin descumpănit) : Nevastă-mea susține că într-o dimineață se va trezi bătrîn și cu descoperirea că a scris manopera...
- MANEA : Știu.
- MANOLIU (intrigat, nemulțumit) : V-a spus de lina din vis...
- MANEA : Știu.
- MANOLIU (crescendo) : Despre Charlie, Foxy, televizorul, plimbarea de la ora zece, lumina, gazul, telefonul, aventuri cu sacoșa prin Piața Amzei...?
- MANEA : Știu.
- (Cleo urmărește foarte amuzată conversația celor doi.)
- MANOLIU (crescendo) : Scufa de noapte, ateroscleroza, plictiseala, vorbitul în toate părțile, Fabiola, muzica „hard”, consfătuirea interjudețeană, Madagascar...?
- MANEA : Știu.
- MANOLIU (explozie sau causticitate) : Unde avu loc destăinuirea?
- CLEO (explozie) : La stîină!
- MANOLIU (sec) : La stîină...
- CLEO : Închipuiește-ți : o stîină adevărată. Domnul acesta m-a dus la o stîină care nu numai că există, dar e și model. Pe baci îl cheamă Johnny Badea, poartă geacă și ginși, cisme antiderapant și brîțarș-lanț. (Enumeră.) Liceul economic, microcalculator, prognoza vreunii sută în sută, fără nici un gromovnic de la Putna.
- MANOLIU : Ciobanii, sper, au cursuri de reciclare...
- MANEA (explicativ) : Nu toți. În proporție de cincizeci la sută.
- MANOLIU (amabil) : Bun și cincizeci la sută... Sigur că, în viitorul apropiat.
- MANEA : Sigur.
- CLEO : Ah, ești invidios...! (Către Manea.) N-aveți idee ce șarpe al invidiei zace în sufletul acestui inginer-constructor. Invidios pe cei ce stau, invidios pe cei ce se plimbă, invidios pe cei ce rid, invidios pe cei ce plîng, invidios pe cei tineri, invidios pe cei bătrîni...
- MANOLIU : Cei prea bătrîni...
- CLEO : Da, da, Rozalia Mustea, una sută doi ani de viață, aerul tare al Dorunței, curiozitatea de a trăi!... Invidios pe cei ce beau, invidios pe cei ce se abțin, invidios pe cei ce pot, invidios pe cei ce nu mai vor... (Același riset turmentat, vesel.) Știți ce face aici?
- MANOLIU (real curios) : Ce face invidiosul?
- CLEO : Își înăbușă invidia! O îngroapă în pămînt și pune un mastodont deasupra. O piramidă! Un baraj! Un teoticuamagellan făcînd înconjurul lumii...
- MANOLIU (către Manea) : Ați priceput? Ați prins sensul?
- MANEA : Nu... Ceva cu Magellan... Restul mi-a scăpat...
- CLEO : Păi da, fiindcă nu putea sta acasă, pe cuptor! Avea un drac în el care-l împinse să se ofere întîi regelui Portugaliei, după aia să treacă la spanioli — aceeași madamă care-l făcuse om pe Columb sau alta era pe tron? — și să-și găsească moartea printre papuași! Dacă rămînea lîngă nevastă...
- MANOLIU : Nu-și găsea moartea!
- CLEO : Altfel de moarte!
- MANOLIU (ironic) : Cu scufa tricotată din lina cea visată.
- CLEO : Îl vedeți! Moare de invidie că nu e un om obișnuit! Care să pună varză pentru sarmale, să aibă rubedeniil agrare și dureri de șale...! Care, în loc să fie un gînditor, un constructor, un creator, ar fi vrut să stea la un vinișor. Care, în loc de șapte nepoți și-o nepoată — copilă —, îl are ginere tot pe unul ca el: scriitorul Bădilă... (Către Manoliu.) Partea ta a fost victoria! Pe frunte-ți pune lauri gloria!
- MANOLIU (către Manea) : Ce-ați băut, domnule? După efectul asupra nevestii-mii, nu-i ceva de pe lumea asta...
- CLEO : Import din rai... R.A.I. Radio-televiziunea italiană... Molto parlare, molto andare, molto piacere, molto avere... (Descoperă proviziile aduse de Margareta.) A încercat! Mereu în-

cearcă! Mereu vrea să se-ntoarcă printre pămînteni! Cu-o gustărică! Cu o fripturică! Cu o păpușică! Cu o...

MANOLIU : Ei, ei... Să te văd... Doar n-o să spui o frișculică... Un whisky-ullcă, un tortulică... Zi-i.

CLEO (*deodată serioasă*): Sigur că n-o să zic... Dealtfel, am zis destul. Mi-am făcut numărul. Acum voi face numărul de telefon de acasă. Liniște! (*Ridică receptorul.*) Domnișoară, sînteți amabilă să-mi dați un București? Pe loc? O, pașă, cît de darnic ești! Numărul este opt, opt, opt și iar opt, opt, și iar opt și iar opt, opt... Că la dansuri populare. Ați înțeles corect. Sînteți minunată... Alo, Fabiola? Taci și ascultă! Cum, de ce să taci? Pentru că vorbește mama, din Doruna! Mama pune întrebări, fiica răspunde scurt, cu un da sau nu. Începem N-a luat foc casa? Bun. Ți-ai ridicat repartiția? Rău. (*Către Manoliu.*) Nu și-a ridicat repartiția și nu s-a prezentat pe șantier la Neagoe, fiindcă Bădilă o sfătuiește să fie independentă. (*În telefon.*) Independentă de ce, fetițo? De muncă? Nimeni nu-i independent de muncă. Nici măcar regiile... Taci, cînd vorbesc eu! Spune-i lui Bădilă să nu mai croncăne în casa mea. Cînd vă veți face casă, n-are decît să croncăne. Va croncăni pe banii lui. Problema numărul 2. Ce fac ciîinii? Pe Charlie îl scoți destul de des la pipi, că-i bătrîn, sau îl faceți uitat? Vă știu eu cum sînteți: îi uitați pe bătrîni. Cu mine nu vă merge. Dacă aflu de la ciîine că n-a fost plimbat omeneste, v-ați ars. Tu știi că mie îmi spune tot. Trei: Bădilă înaintează cu opera? Cum, nu știi? Citește-mi ultimele trei cuvinte. Aștept. Să fie ultimele, nu de ieri. Cum? *El o dorea pe ea?* Astea nu-s trei, nici ultimele. Sînt de luna trecută... Evident că citesc noaptea manuscrisele lui gineri-meu! Ce behăi? Mai caută. Pe mine nu mă duceți. Ascult: un vers? Citește!... Bun. *Sînt inutil, dar de neînlocuit...* Ești sigură că nu-i furat? E furat. Să fure înainte. Pînă-l prinde. Gata!... Lăsați că sun tot eu. N-avem adresă fixă. La culcare! (*Închide. Către Manoliu.*) Ai priceput. Stăm pe roze. (*Strigă.*) Trăiască!

MANOLIU (*îi astupă gura în glumă*): De cînd e aici, a cuprins-o un fel de elan agitatoric. Sper să-i treacă.

CLEO : Sper să nu.

MANEA : Mă bucur că vă simțiți bine. Înceamnă că scopul principal a fost atins.

MANOLIU : Mai mult decît atît. Depășit.

MANEA (*către Cleo*): Doamnă, vă propun un program pentru mîine.

MANOLIU : Pot să-i propun eu?

MANEA (*rizînd*): Vă rog.

MANOLIU (*către Cleo*): Termin scufa.

CLEO : Tu ai terminat?

MANOLIU : De mult... (*Către Manea, cu hotărîre.*) Sînt gata. La opt treizeci, sosim.

MANEA (*iși dă pe față intențiile*): Șeful are să se bucure.

MANOLIU : Cel bucuros voi fi eu... Am, în sfîrșit, soluția ideală. Mă simt eliberat de griji și obligații.

MANEA (*prelăcut*): Se poate? Nici o obligație...

MANOLIU (*cuvintele lui Asmarandel*): Totuși, pînă la urmă, plătești...

CLEO (*veselie*): Domnul plătește tot. Și stîna, și mașina.

MANOLIU : Cu banii cui?

MANEA : Nu vă faceți probleme. Oaspeții noștri — stăpîni noștri.

MANOLIU : De mîine veți fi liberi. (*Scurtează.*) Mulțumim.

MANEA : Cu plăcere, n-aveți pentru ce...

MANOLIU (*luîndu-l de braț și conducîndu-l*): Deci, mîine se termină. Vă salut.

MANEA : La revedere.

(*Iese.*)

MANOLIU (*după ce se întoarce și s-a uitat lung la Cleo, revîine la machetă*): Te distrezi.

CLEO : Ce vrei să fac?

MANOLIU : Umblî pe la stîni speciale?
CLEO (*cu ultim zîmbet*): Sînt în luna de miere...

MANOLIU (*deodată furios*): Dar eu în ce lună sînt? Tu-n luna de miere, eu în luna de fier? S-a terminat plăcerea; robinetul s-a-nchis.

CLEO (*serioasă*): Chiar ești invidios.

MANOLIU : Sînt.

CLEO : Aconcagua!

MANOLIU (*cu răutate*): Franz Iosef rex! Dar nu pe timpul meu. Erdbeben în Chile. Dar nu la mine în cap. Nabucadeza. Dar faceți-vă singuri. Iubesc moștenitorii doar dacă-i moștenesc. Sir Winston Churchill Geoffrey Hugh. Sălița, scena, cușca, pac! Inelul nu-ți va mai fi în pericol. Ne culcăm? (*Atrînchis rapid macheta, punînd capacul.*)

CLEO (*se culcă, brusc, îmbrăcată*): Stătea cu spatele la mine. Dar eu știam că este ea, mama. Ce stai cu spatele la mine, mamă? întreb. Dar eu știam de ce stătea întoarsă.

MANOLIU (*se culcă și el, brusc*): Toți și-au luat banii...! Numai Manoliu nu. Manoliu, praful de pe tobă... La toți împarte Manoliu... Gata!

CLEO : Mamă, întoarce-te măcar o clipă.
Promit să nu mă tem.
MANOLIU : Ei nu se tem. Pe când Manolo se teme pentru toți. Gata !
CLEO : Pontifex maximus...
MANOLIU (batjocoritor) : New York Herald Tribune...
CLEO (căzind în somn) : De bello... (Adoarme.)

(Pauză. Doarme parcă și Manoliu. Sună telefonul. Manoliu se ridică și ia receptorul.)

MANOLIU : Eu sint... (Ascultă cu încordare. Fața i se transfigurează. Pune receptorul în furcă, apoi, pe virfuri, se duce la machetă. O desface și lucrează chicotind. Răstoarnă ceva. Cleo se răsuțește în pat, fără să se trezească. Manoliu, către Cleo.) Sigur că-i cutremur. Dar poți să dormi... (Către public.) Eu nu dorm... !

(Intunericul se lasă pe chicotitul lui.)

ACTUL al III-lea

Față de cortină, de fapt avanscena luminată, pe când adincul spațiului de joc e în întuneric. Din dreapta sosesc Asmarandei și Panait, purtând macheta pe prăjină. Osteniți, o lasă pe podea. Se așază jos, unul de-o parte, altul de cealaltă, ca într-un basorelief, personajele alegorice. Privesc un timp spre public, destul de mult, ca să nu se știe : dorm, ori observă ?

ASMARANDEI (către public) : Așa-i că începe să fie bine ?

PANAIT (către public) : Lucrurile-au intrat în normal.

ASMARANDEI (către public) : Mai lungă-mi pare calea acum la-tors acasă...

PANAIT (către Asmarandei) : Ce cînti acolo, țărane ?

ASMARANDEI (spre public) : Aș vrea să zbor dar rana din pulpă...

PANAIT (către Asmarandei) : Te plîngi ?

ASMARANDEI (către Panait, cu indignare) : Țăranul nu se plînge ! Unde-ai văzut țăran plîngînd ?

PANAIT : Te-ai odihnit destul, țărane, ia-o de coadă. (Se ridică.)

ASMARANDEI : Bine, mă clasă muncitoare, ia-o și tu. (Se ridică. Pun macheta pe prăjină în cumpănă, dar cînd să plece, șovăie. Asmarandei, trăgînd spre locul de unde au venit.) Pe-acolo.

(Fac doi pași spre dreapta.)

PANAIT (trăgînd în cealaltă parte) : Nu-i bine. Pe aici ! (Fac doi pași spre stînga. Se opresc. Panait, către public.) Care-o fi drumul ?

ASMARANDEI : Spre dreapta ?

PANAIT : Spre stînga ?

(Dilemă. Deodată, se luminează.)
ASMARANDEI și PANAIT : Înainte !

(Pornesc discret prin centrul spațiului din scenă. După un timp, lumina se aprinde și descoperă un loc gol : poate cîmpie, poate o sală vastă. Impresia trebuie să fie de nemărginit. În mijloc, pe un scaun, stă Manoliu : ostent, cu capul între palme. În picioare, îmbrăcat sobru, Pomparău. Albă, puternic vizibilă, pe un stativ : macheta.)

POMPARĂU : Deci, ai spus „nu“.

MANOLIU : Nu am spus nimic.

POMPARĂU : E ca și cum ai spus. Mai mult decît atît : sabotezi.

MANOLIU : Eu ? Ferească sfîntul...

POMPARĂU : Prin felul dumitale de-a spune „nu“ fără să spui, aduci prejudiciu mai grave Dorunei decît dacă ai declara pe față : „Mă opun“.

MANOLIU : Domnule Pomparău, ar fi o cale să încheiem povestea : schimbă-ți-mă. Chemați pe altul care să spună „da“. Găsiți destui.

POMPARĂU : Ai scăpa prea ușor ! (Minic.) Dar pe noi cine ne despăgu-bește ?

- MANOLIU : Plătesc tot: hotelul, căminul, cazarea, masa, plimbările nevestimii, cât v-au costat oamenii mei. Până la ultimul leu...
- POMPARĂU : Nu despre această pagubă e vorba! Moral ne-ai păgubit. Ai înșelat încrederea.
- MANOLIU : Erați convinși că orice-mi veți cere, voi spune „da“...?
- POMPARĂU : Dumneata ne-ai convins. Nimeni nu a avut vreodată probleme cu Manoliu. Ne-am informat.
- MANOLIU : Și eu eram convins... Nu înțeleg ce se întâmplă cu mine... Poate-s bolnav... Ploaia să fie de vină? De cum am pus piciorul în Doruna, parcă nu mai sint eu.
- POMPARĂU : Destul! Modifică ce-ți cere Budura, și-o să se uite grava dumitale faptă.
- MANOLIU (*idee*): Ar mai fi o soluție: modificați dumneavoastră. Iuga a fost constructor, Manea, de pildă, e de me-serie, Budura...
- POMPARĂU (*scurt*): Dumneata semnezi, dumneata modifici.
- MANOLIU (*altă idee*): Renunț la semnătură. Dați-o anonimă.
- POMPARĂU : Nu se poate. Budura a spus clar. Îl vreau pe Manoliu. Iscălești.
- MANOLIU (*trist*): Înseamnă că nu mai e nimic de făcut.
- POMPARĂU : Probabil îți dai seama de ce sint eu aici. Iuga s-a milogit de dumneata. A luat sancțiune. Manea te-a ținut în puf. Retrogradat... Știi care mi-e porecla? (*Manolitu ridică din umeri.*) „Pomparău dau afară!“ „Că-lăul Pomparău“. „Clinele“. N-am de gând să mă rog.
- MANOLIU : Regret că nu mi-e frică. Din toată inima aș vrea să vă fac această plăcere. Dar, de câteva zile încoace, nu știu unde mi-i frica... Am pierdut-o. Sincer îmi pare rău.
- POMPARĂU : Te crezi invulnerabil, fiindcă ești la sfârșit? Că ai ieșit din joc și nu contează cine vine din urmă, cine pîndeste-n dreapta, cine în stînga, cine stă-n față? Ai închelat socoteala cu lumea?
- MANOLIU : Nu m-am gîndit la asta... Știi, parcă nici nu gîndesc. Totul se petrece de la sine. Hotărît înainte și în afară. Ciudat...
- POMPARĂU (*dur*): Nimeni nu-l invulnerabil! Cît ești în viață, poți fi lovit. Nu mă fă să lovesc.
- MANOLIU (*deschizînd brațele și oferînd pieptul*): Loviți...
- POMPARĂU : Domnule, ai o fată. Ginere. Soție. Ar putea să li se întimple fel de fel de necazuri. Drumul de la dumneata plină-n Doruna e lung; dar invers, altfel se măsoară. Cu alte uni-tăți. Dumneata termini, fiica însă abia acum începe.
- MANOLIU (*amar*). A refuzat repartizarea...
- POMPARĂU (*ca și cum n-ar fi auzit*): Ginerile dumitale nici n-a început. Bîjbîie. S-ar putea să găsească, s-ar putea să nu.
- MANOLIU (*amar*): Fură... „Sint inutil, dar de neînlocuit“.
- POMPARĂU : Soția dumitale...
- MANOLIU (*brusc, îngrijorat*): Ce-i cu soția mea?
- POMPARĂU : Ar putea fi mai multe... Statistica — e statisticiană, nu? — scamănă cu un avion din cele cu geometrie variabilă. (*Face semn din mîini: unghi ce se strînge, unghi lărgit, plonjare.*) Cînd e așa, cînd e așa, cînd e cu capul în jos, picaj...
- MANOLIU (*obosit*): Aș vrea să-mi fie frică, dar nu pot. (*Rugător.*) Faceți să-mi fie frică... Vă rog.
- (*Intră Iuga.*)
- IUGA : Salut. Cum merge?
- POMPARĂU : Ca la început, curajos, infailibil. Nu vrea să spună „da“.
- MANOLIU : N-am spus destul? Am zis „da“, și-a ieșit un cvartal-dormitor. Am spus „da“, și-a ieșit o șură. Am zis „da“, și-a ieșit o colibă... ceva mai mare...
- IUGA : Vrei să-ți cîrpești obrazul cu pielea noastră? Fii ce-ai fost. Asta îți-e stofa. N-ai alta.
- MANOLIU : Oare dumneata ai stofă de om mergînd printre șine, cu gîndul la trenul năprasnic ce-l va izbăvi?
- IUGA : Nu-ți permit!
- MANOLIU : N-a fost nici un zid dărîmat, nici o anchetă, nici un tren, nici măcar o dantură infectată.
- IUGA : Mă insultă!
- MANOLIU (*imperturbabil*): Nici o rupe-re în două. Jumătate: fac. Jumătate: nu. Nici un Michelangelo cu popa între picioare.
- IUGA : O să mă îți minte!
- MANOLIU : Dar ai fi vrut să fie...! Să fie și să nu fie. S-o faci și să n-o faci. Să primești douăzeci și cinci pe spinare, dar spinarea să fie luată cu împrumut de la Centrul de închiriat spinării... N-ai avut norocul nici să datorezi cuiva recunoștință... Așa-s și eu. Nu-i simplu? (*Către Pomparău.*) Nici dumneata nu ești atît de fioros cît vrei să pari. Ții ceva în mînă... Mai degrabă joardă decît buzdugan. Dai dumneata afară, dar nu cum ți-ar fi cheful. Poți fi dat afară. (*Conspirativ, către amîndoi.*) Hai să stăm pe aceeași cracă. Să fiți dați afară din cauza lui Manoliu.
- POMPARĂU : E nebun!

MANOLIU : Sigur că sînt nebun. Bătrîn și fără perspectivă : am una, dincolo de iarbă... Cum să urcați în barca mea găurită ? Valuri cît casa. Să nu vi se întîmple ceva, să nu vă cauzeze ! Ajunge un trăsnet. Destul că Manoliu Manolo se înecă fără să strige : Aju-toooooor !

(Intră Manea cu Margareta.)

MANEA : Unde ați ajuns ?

IUGA : Vrea să ne compromită.

MANEA : Domnule Manoliu, există mar-tori.

MANOLIU (rizind) : Intotdeauna, stoc supranormativ. Niciind nu m-am plîns de singurătate. Mi-au stat în preajmă acești însoțitori mai mult sau mai puțin necunoscuți. (Către Margareta.) Ce mai faci, domnișoară ?

MARGARETA : Depun mărturie contra dumneavoastră.

POMPARĂU (către Margareta) : Jură. Ridică mîna.

MARGARETA : Jur. (Către Manoliu.) Vă previn că am jurat.

MANOLIU : Dă-i drumul la adevăr...

MARGARETA : Omul acesta, într-o di-mineată, în timp ce soția lipsea, a vrut să...

MANOLIU : Recunosc.

IUGA : Recunoaște !

MANEA : Recunoaște !

POMPARĂU : A recunoscut !

MARGARETA : Cursa a fost pregătită cu whisky și tort. Metodă veche...

MANOLIU : Recunosc.

MANEA : Am văzut și eu urme : sticlă, termos, cafea...

MANOLIU : Recunosc.

IUGA : A recunoscut !

MARGARETA (mirată) : Deci e adevărat. Nu mint...

MANOLIU : Nimeni nu minte, Margareta... Atît doar că, poate din pricina ploii, trăim într-o realitate ireală. Ce nu-ți închipui poți. Ce poți nu-ți imaginezi. De pildă, tu : fîți închipui că mă înfunzi cu mărturia ta. Nu mă înfunzi. Eu nu-mi închipulam că, punînd, într-o joacă, în macheta-stas, o sală, o scenă rotundă, citeva uși suplimentare, voi ajunge să le apăr cu prețul... (Către toți.) Care-i prețul ?

POMPARĂU : Să nu se facă !

MANEA : Să se anuleze !

IUGA : Să se piardă !

POMPARĂU : O să răspunzi !

IUGA : Ți se impuță.

MANEA : Cedează !

IUGA : Cedează !

POMPARĂU : Cedează !

MARGARETA (pisicioasă) : Cedați... (S-au adunat pe lîngă el cerc.)

(Pauză.)

MANOLIU : Nu.

(Pauză.)

POMPARĂU (ca un jude american) : Iți dau timp de gîndire cinsprezece mi-nute. Atît. (Către ceilalți.) Lăsați-l !

(Ies, risipindu-se. Manoliu rămîne cu capul între mîini, apoi se ridică și se îndreaptă spre machetă. Lumina se schimbă în albastru. Scoate capacul. În spa-tele lui, apare Cleo.)

CLEO : Ce faci ?

MANOLIU : Incerc să cedez.

CLEO : E așa de greu ?

MANOLIU : Sînt niște mărunțișuri. O scenă, o cușcă, niște uși...

CLEO : Merită frămîntarea ? Ce cîștigi ?

MANOLIU : Nu mai cîștig nimic... Viața nu mi se întoarce înapoi... E-o min-ciună că poate fi luată de la capăt.

CLEO : Atunci e simplu...

(În spatele lor, pe nesimțite, au apărut toate personajele, grupate ca în momente similare.)

MANOLIU (observîndu-i, dar, evident, vorbind cu el însuși.) Din cauza voastră nu pot ! (Cleo se retrage lîngă Panait și Asmarandei. Manoliu, frămîntat de idee.) Voi nu vreți să schimb ! Vol, care modificați toată viața, stați cu ochii pe mîne și spuneți : „Nu !” Acum am înțeles de unde vine presiunea care mă înconjoară... (FuriOS.) Voi m-ați legat de mîini ! Nu contează că fac rău sau bine, de-s genial sau nu... (Arată spre ei.) Voi vă împotri-viți prin Manoliu !... Asta era ! (Îl privește cu atenție.) Asmarandei, vino mai repede ! (Asmarandei face un pas înainte.) De ce te împotrivești ?

ASMARANDEI : Așa era și tata. (Se re-trage.)

MANOLIU (către Panait) : Mai în față ! (Panait se apropie.) De ce ?

PANAIT : Din instinct. Așa-s eu. (Se re-trage.)

MANOLIU : Tu, femeie, mai țîrziu.

CLEO : Iar mai țîrziu !

MANOLIU : Tu, cel mai tirziu. (*Cleo se retrage. Către Budura.*) Spune motivul !

BUDURA (*pas în față*): Timpul... Dacă i te împotrivești, timpul nu trece. (*Se retrage.*)

MANOLIU (*către Iuga*): Te riciie ceva. Zi-i ! (*Iuga înaintază un pas.*)

IUGA : Dacă n-am ridicat nici un zid, măcar să nu ridice nimeni. (*Se retrage.*)

MANOLIU (*semn către Pomparău*): Exprimă-te.

POMPARĂU (*pas înainte*): Nu pot. (*Se retrage.*)

MANOLIU (*către Manca*): De ce să nu cedez ?

(*Manca face un pas înainte.*)

MANEA : De aia. (*Se retrage.*)

MANOLIU : Dar femeile... Ce gîndesc, în taină, despre noi, femeile ? De ce să mă opun ?

MARGARETA (*pas înainte*): Ar fi senzațional ! S-ar umple târgul. (*Se retrage.*)

MANOLIU : E un motiv... (*Către Maria.*) Te ascult. (*Maria, însă, iar face cu ochiul.*) Iar faci cu ochiul ? (*Maria repetă semnul.*) În fond, și acesta e un mod de-a spune „nu ceda”. (*Pauză. Brusc, către toți.*) De ce ați lăsat să treacă viața lui Manoliu ? (*Crescendo.*) Unde ați fost ? De ce nu v-am auzit ? (*Urlă.*) Nu meritați atîta suferință din partea mea ! Nu mă supun !

(*Lucrează febril la machetă. Grupurile dispar, lumina trece în realitate. Intră Cleo, care-l găsește lucrînd.*)

CLEO (*nervoasă, furioasă*): Aici erai ? De azi-dimineață te caut prin hotel, am coborît în restaurant, am alergat prin tot orașul, am întrebat la birou la Budura ! Nimeni nu te-a văzut ! Nimeni nu te-a întîlnit ! Noroc de femeia aceea, Maria, că m-a îndreptat aici... Ce-i aici ? (*Se uită în jur, speriată.*)

MANOLIU : Punctul de lucru al lui Pomparău.

CLEO : Se poate să te furișezi din cameră, ca hoții, în timp ce eu dormeam ?

MANOLIU : M-a luat cu o mașină în zori.

CLEO : Cu atît mal mult, fiindcă a trimis mașina să te ia, trebuia să știi ! Ce faci aici ?

MANOLIU : Nimic.

CLEO (*se uită la macheta desfăcută*): Vreau să știu adevărul. Ce se întîmplă cu tine ?

MANOLIU (*mîngîindu-î ușor obrazul*): Cleo... Ești în concediu... Luna noas-

tră de miere... Ți-ai măritat fata cu Bădilă... Trăiască... (*Evident, vrea s-o liniștească.*)

CLEO : Ce „trăiască” ?... De ce te-au smuls din pat ?

MANOLIU : Ai terminat scufa ?

CLEO : Ce vor ?

MANOLIU : Vezi-ți de program... Stîna turistică, cimitirul, Rozalia care a trăit o sută de ani, monumentul părăsirii beuturii rachiului, telefoane cu Fabiola, lina din vis, Madagascar... Lupta împotriva plictiselii. Du-te, du-te...

CLEO (*speriată*): Acum sint sigură că-ți cer ceva greu... ! Ce-ți cer, Manolo ? Mi-e frică !

MANOLIU : Hai, lăasă-mă singur...

CLEO : Mi-e frică !

MANOLIU : Te rog, nu striga.

CLEO : Și ție ți-e frică...

MANOLIU : Ce bine ar fi să simt frica, stringîndu-mă de piept... (*Ii ia mina și și-o pune pe inimă.*) Simți ? Bate rar și statornic... Nici urmă de frică, nu sînt încordat, nu mă stresează nimeni și nimic... Acum, mă crezi ?

CLEO (*și mai speriată*): Mi-e foarte frică... Ești schimbat... Ce ți-au făcut ?

MANOLIU : Ei, nimic. Eu, ce-i mai rău : m-am risipit, m-am scurs ca apa prin crăpăturile unei căldări uscate de pîrjol, m-a supt nisipul sterp... S-a zis cu Manoliu... (*În glumă.*) Dar nu mi-e frică.

CLEO : Să plecăm de aici... ! Ploaia asta blestemată, oameni care nu mai mor un veac, monumente în cinstea abandonării băuturii, stînci cu filfizoni... Totul e nefiresc... Să fugim ! Acasă ! La București !

MANOLIU : Unde, acasă ? (*Intră Asmarandei și Panait.*) Ce-i, băieți ?

ASMARANDEI (*văzînd macheta*): Uite-o !

PANAIT : Cum ați adus-o ?

MANOLIU : Cu otomobilul. Vorbiți. Cum e ?

ASMARANDEI : Bine. Ne-au dat afară din hotel.

PANAIT : Normal. Cameră lingă magazia de cărbuni.

ASMARANDEI : V-am transportat bagajul.

PANAIT : Dumneavoastră, tot la cămin, însă n-aveți cameră cu baie. Duș pe culoar.

ASMARANDEI : Acum e-n regulă. Nu azvîrle nimeni cu găini fripte.

PANAIT : Nici cu riesling.

ASMARANDEI : E foarte bine.

PANAIT : Excelent ! Și v-am și găsit iute.

ASMARANDEI : La țanc, unde a zis domnișoara Margareta. (*Schimbă.*) Ce-i de lucru ?

(*Pauză.*)

CLEO (*către Manoliu*): La gară... Cît mai repede, la gară...

PANAIT (*suflecă mînecele*): Hai s-o luăm de coadă.

MANOLIU: Liber, băieți! Duceți-vă la vreo... (*Se uită la Cleo.*) Nu. Acolo nu-i voie. Plimbați-vă prin parc! Aspirați aerul tare al Dorunei. Mîncăți-l uns pe pîne. Ausweiss de la Manoliu. Trăiască libertatea...

(*Asmarandel și Panaît ies.*)

CLEO: Te rog eu: să plecăm... Termină ce ai de terminat, fă ce îți cer, și gata. La gară! Nu-i nevoie să ne dea mașină. Luăm autobuzul, mergem pe jos... Numai să fim cît mai departe de locul acesta...!

MANOLIU (*dintr-odată indignat*): Îmi cer să modific macheta!

CLEO: Modific-o.

MANOLIU: Să zidesc uși, să suprim scene, să bag cuști, să frîng coloane...!

CLEO: Fă! Fă! Fă! Mi-e frică de-o nenorocire. Am visat rău, Manolo! Fă!

MANOLIU: Mă îndemni să rup din mine!

CLEO: Rupe! Nu te mai chinui. Nu mă chinui. Nu-i chinui nici pe ei!

(*Pauză.*)

MANOLIU: Nu!

(*Intră Budura.*)

BUDURA: Cine a strigat?

MANOLIU: Eu.

CLEO: Cineva din stradă...

BUDURA: De ce strigi?

CLEO: Eu l-am rugat să strige... Și de la institutul de proiectări au telefonat să strige „Nu!”

BUDURA (*sincer*): Interesant... Ce-i asta „Nu“?

CLEO: Două litere. N și u.

MANOLIU: Nu este „Nu!”

BUDURA (*grav*): De mult n-am auzit acest cuvînt... N, u, nu, N, u, nu... Ce vrea să însemne?

CLEO (*către Manoliu*): Ne-așteaptă acasă Fabiola, Bădilă, opera...

MANOLIU: Manopera... (*Către Budura.*) Domnule Budura...

BUDURA (*cu ochii strălucind*): Nu cumva te opui? (*Pasionat.*) De cînd ai pus piciorul în Doruna, te pîndesc. Spune

adevărul! Ce-i în mîntea dumitale? Te ridici împotriva?

CLEO: Nu...

(*Intră Pomparău, Iuga, Manea, Margareta.*)

POMPARĂU: Nu se opune nimeni!

MANEA: Cum să îndrăznească?

IUGA: Nici gînd să spună nu.

MARGARETA: Exclus.

(*Tăcere.*)

BUDURA: Domnule Manollu, de cînd lucrez cu acești oameni, nu i-am auzit venind și ei cu o idee. Zic cu „da”, ci zic la fel. Dacă spun „nu”, rămîne nu. Fii sincer: faptul că întii n-al pus cușca, apoi ai băgat scena-n pivniță, după aceea ne-al prezentat o hală, în faza următoare totul ca la început, face parte din strategia dumitale de a-i zice lui Budura „Nu“?

(*Intră Maria.*)

MARIA: Eu i-am telefonat să spună „Nu”. (*Surpriză la toți.*) Ce vă mirați? Că o femeie oarecare, o... ulcică cu două torți și-un moț, îl învață să spună „Nu”? Poate să confirme că nu mint.

MANOLIU (*amar*): E adevărat.

IUGA, MANEA, POMPARĂU, MARGARETA: Mîniți!

BUDURA: Deci, nu dumneata te opui... (*Cu tristețe.*) Voisem și eu să văd cum arată la față un om care îndrăznește să-mi spună „Nu“...

IUGA, MARGARETA, MANEA, POMPARĂU: Nu există!

CLEO: Mulțumesc, Doamne..., că ai îndepărtat primejdia...

MARIA (*î se bagă lui Budura în față*): Există. Eu sînt. Priviți-mă!

BUDURA (*bagatelizînd*): Dumneata...? Du-te, Maria, și vezi ca gemenii să crească bine, sănătoși... Poate-i înflez.

MARIA: Nu-i veți înfia!

BUDURA (*atîns*): Crezi că nu-s bun de tată?

MARIA: Nu sinteți bun!

BUDURA (*mirat*): De ce?

MARIA: Ați spus vreodată „Nu”? Gîndiți-vă: sînt patru. Unuia trebuie să-i spui: *Nu* fi leneș, muncește. Altuia: *Nu* urî, lubește. Celui de-al treilea: *Nu* fi prost, fiindcă proștia nu intră în rai. Celui de-al patrulea: *Nu* căsca fălci atît de mari, tot nu vei reuși să înghiți lumea!

(Pauză, încordare.)

BUDURA (către Manoliu): Domnule inginer, nu...

IUGA, MANEA, POMPARĂU, MARGARETA: Nu...

BUDURA (rar): Nu schimbă nimic. Rămii așa cum ești. (Iuga, Manea, Pomparău, Margareta aplaudă. Cleo plînge de bucurie.) Lasă-le așa cum sînt...

IUGA: Sălița...

POMPARĂU: Scena...

MANEA: Coloana...

(Iar aplaudă.)

BUDURA: Nu vreau cușcă. (Aplauze. Cleo plînge.) Atît. Mulțumesc. La muncă. Ne-apucă sfînta Paraschiva și nici n-am început clădirea.

(Manoliu vrea să spună ceva: nu reușește. Mișcă buzele în căutare de aer. Face gesturi indescifrabile.)

IUGA (pare a înțelege): Unde-s oamenii dumitale? Să ia macheta.

(Manoliu face iar efortul de a vorbi, gesticulează, în timp ce Asmarandei și Panait intră în scenă și se opresc respectuos lîngă macheta.)

POMPARĂU: Luați-o!

(Cei doi ridică macheta pe prăjînă. Manoliu face iar efortul de a vorbi, în amestecul de glasuri care spun „Minu-

pat!", „O operă măreață!", „Unică!", „Felicitări!". Deodată, Manoliu duce mîna la inimă și se prăbușește în mijlocul scenei.)

CLEO (șipă): A leșinat!

MARIA: Chemați salvarea!

IUGA, POMPARĂU, MANEA, MARGARETA: Salvarea! Salvarea! Salvarea!

ASMARANDEI și PANAIT (se apropie, ingenuchează, îi pun mîna pe piept): E mort. Atît i-a fost lui firul vieții.

(Confuzie, țipete, întuneric. Cînd se face lumină puternică, Manoliu e întins pe un catafalc. În jur, solemn, Maria, Margareta, Iuga, Pomparău, Manea, Budura. În părți, de strașă, Asmarandei și Panait. Mai deoparte, cu spatele la public, Cleo. La picioarele catafalcului, spre public, macheta. Deodată, Cleo se întoarce și începe să țipe sălbatic, sfișietor, cu lacrimi.)

CLEO: Nu! Nu! Nu! Nu! Nu! Nu! Nu!

BUDURĂ: Linișteți-vă, doamnă! (Face semn din cap, și Iuga, Manea, Pomparău, Margareta o învîlute pe Cleo.) A fost un om care a lăsat o urmă. A visat și-a știut să se bată...

IUGA (bombastic): Spuneți generațiilor viitoare că...

BUDURA (aspru, întrerupîndu-l, către Iuga): In nu mai spune dumneata generațiilor viitoare nimica! La muncă!

CORTINA